

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyílttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 161.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 4.

Mai számunk főbb közleményei:

- A balkáni veszedelem.
- Készülődés a választásokra.
- Életunt aradi diák.
- A bohém-tanyáról.
- Páris.
- Óngyilkos orvos.
- Elfogott lengyel kém.
- Politikai vita Budapest közgyűlésén.
- Viharok a jegybank közgyűlésén.
- Tarkaságok.

A városok.

Arad, február 3.

Budapest törvényhatósága ma tudomásul vette a Khuen-Héderváry kormány kinevezéséről szóló leiratot. A fővárosnak nem kellett ebben példával járni elől. Megtette előtte egy sor vidéki város, többnyire ugyanoly nűánszokkal, mint a főváros és többnyire ép oly kevés politikai vitával. A határozatoknak többnyire egy a lényege: megértése, befogadása egy ténynek, amelyet az se másíthat meg, ha nem veszik tudomásul. Es mintha azt mondanák a városok: mi ránk csak az tartozik, hogy más kormány van, amelylyel ezután érintkeznünk kell. A mi politikai szépséghiba, hibáztatni való van ezen a kormányon, azt végezzék el vele a politikusok, akik a kormány megszületésében, kineveztetése módjában és körülményeiben felelősek.

A városok törvényhatóságait bizonyára joggal lehet a polgárság kép-

selőinek nevezni. S a városok törvényhatóságai a maguk összeállításában egyformábbak, mint a vármegyéké. A megyegyűlésen egy fődél alá jut a gróf, a nagybirtokos, a jegyző, a kispap, meg a paraszt; együtt van sok helyütt a magyar nyelvű és a nemzetiségi. A városi törvényhatóságoknak a virilizmus révén akad egy kis arisztokráciája, de a legtöbb városnál a virilizmus is a polgárok közül kerülnek ki, s jobbára egyszerűek a választott tagokkal. A nemzetiségek a városi törvényhatóságokban nincsenek képviselve (a szász városokat kivéve, a hol azután ép ők dominálnak) s az valósággal ritkaság, hogy a városok közgyűlési padjait parasztködmön tarkázza. A nézeteltérések megbontják a soraikat, de végső eredményben a városi törvényhatóságok a józan, higgadt gondolkodású polgárság testületeit jelentik. Azokét a polgárokét, a kik maguk hatalmi vágyakat nem éreznek, a kiket felülről befolyásolni, vagy tömegmódrá hajtani nem lehet; a kik ugyan a politizálás teljes szabadságát élvezik, de a kik tizenkét-szer is megfontolják, mielőtt a politizálásra adnák a fejüket.

S mintha a városi polgárok józan-sága nyilatkoznék meg ezekből a határozatokból. Van bennük, a maguk szükségességében is sok elítélő a koalícióra, s azokra a pártokra, amelyek szívesebben vennék, ha a tör-

vényhatóságok a tudomásulvétel helyett a bizalmatlanságot mondanák ki, s holmi nemzeti ellenállás-félébe ugranának be. Ennek a reménye egyre kisebb-kisebb lesz. A városok láttak egy nemzeti ellenállást, s nyitott szemmel kísérték végig annak következményeit s azt a rendszert, amely ennek az ellenállásnak köszönhetette a születését. Az összeomlott a korhadtsága miatt, a bünei súlyai alatt. A törvényhatóságok támogassák meg, adjanak új gerendákat hozzá? Lehetnek, akiknek kedvük lesz hozzá, a városok sokkal többre értékelik a maguk erejét, semhogy a politikusok tehetetlenségét pótolják vele.

S ma már a városi törvényhatóságok erejének más rendeltetése van, minthogy oly vitatkozásokra, határozatokra pazarolják, amelyek vagy egyáltalán nem járnak haszonnal, vagy pedig ezek hasznát egyes politikusok, egyes frakciók látnak. Mindenik városnál gyökeret fogott az önzés, amely a maga fejlődésében, a maga haladásában látja az egyedüli célt. Nagy tervek, feladatok nyugszanak mindeniknek vállán. Évtizedek fontoskodását akarják a gyors alkotással fölvaltani. S ezt a munkát hagyják félbe, rontsák el, csak azért, hogy a politikában a négy esztendő újra kezdődjék?

A politikának megvannak a maga mezői. Tomboljon ott a harc, egész erejével, egész szenvedélyességével s

Dragonics főhadnagy keztyüi.

Irta: Dr. Irsai Artúr.

Különös gonddal feküdt neki a munkának. A szolgál, akire nagy szüksége lett volna, két napi szabadságot kért, mert az édesanyja meghalt. Ab, ezeknek a tisztiszolgáknak az anyjai! Mindig a legalkalmatlanabb időben halnak meg! Egyébként ugy keletkeznek újra ezek az anyák, mint a hidrák fejei. Voltak legények, akiknek szolgálati idejük alatt négy-öttször is meghalt az anyjuk. Isten neki! Bizonyosan a Jóska legény halott édesanyjának is két eleven szeme és csokolni való piros szája van! És igazán volt a bitangnak, ha egyszer-másszor utána nézett a lánynak.

Dragonics főhadnagy ma nagyon engesztelékeny és emberszerető hangulatban volt. Szerelmes szív dobogott keblében. Olyan szív, mely telistele volt, s amelyet a szép, szőke Lolának ma megakart nyitni. Amióta K..... városában volt, azóta a főszolgabíró elegáns lányának életre-halálra udvarolt. Lela észrevehető jóindulattal fogadta az udvarlást, sőt olybá tünt fel előtte, mintha az utóbbi időben valómást várt volna.

Mára tüzte ki a nagy napot. A tiszt kasszinó bálja, ahová Lolát várta, jó alkalomnak látszott. Mialatt nagy buzgósággal tisztogatta meg keztyűjét benzinnel, a pokol fenekére kívánta a Jóska legényt. Nem épen azért, mert ezt az undok munkát a nyakára hagyta. ha-

nem mert egyenes parancsa ellenére nem gondoskodott szagtalan benzinnel.

Aközben a házasság minden indoka, pro és kontra elvonult előtte. Mellette csak szenvedélyes hajlandósága szólt, amelyet a szép lány iránt érzett. Ellene pedig sok mindenféle. Mindenekelőtt az, hogy nem volt kauciója. Volt ugyan egy öreg, beteges nagynénje, akinek valószínű örököse volt. De a nagynénk kiszámíthatatlanok. Tulélik néha beteges létkre a legsajnálhatóbb unokaöccsöket, akikkel az is megesik, hogy lovasattakok alkalmából a nyakukat törik. Már volt erre eset. Így hát a nagynéne csak amolyan imbolygó remény volt.

Volt két sorsjegye is, amelylyel nem kevesebb, mint 200.000 koronát lehetett nyerni, de mindenki tudja, hogy a főnyereményt mindig más üti meg. Az legalább oly bizonytalan volt, mint a nagynéne. Nem maradt hát egyebe, mint anyai öröksége, amelyhez eddig hozzá nem nyúlt, de amely a kaució felére sem volt elég. Talán kegyelem útján elengedték volna neki a kaució felét, de azt is csak esetleg s csak a legközelebbi előléptetés után. Ha ezt el tudná érni — hisz arra való a jó összeköttetések — azonnal nőülhetne. Jó beosztással, takarékosan a századosi fizetésből és a vagygon kamataiból valahogy csak háztartást is lehetne vezetni.

A fődolog volt, hogy Lolát magának biztosítsa. S miközben mindez megfordult agyában, keztyűit szépen megtisztogatta s minden

ujját jól megvizsgálta. Meg volt elégedve magával. Kitétte az ablakpárkányra a keztyűt, hogy a szaga elszálljon. Azután megbizonyosodott afelől, hogy gombjai fényesek voltak, megnézte a cipőt, a sapkáját és semmi kivetni valót nem talált.

A Jóska egészen derék legény volt, csak azt a szokását találta kiálthatatlannak, hogy sohase hozott szagtalan benzint. De talán nem is lehetett mást kapni. Föltette, hogy megkérdezi Lolát, honnan hozatja ő a benzint? Mert Lela mindig tiszta, fehér keztyűt viselt és semmi szaguk sem volt.

Dragonics főhadnagy ismeretes volt arról, hogy szerény helyzetében is mindig olyan volt, mintha skatulyából vették volna ki. Előnyére vált persze elegáns termete, de tudta is ki-mélni a dolgait, úgy, hogy megviselt ruhái is ujaknak tűnhettek föl.

A bál megkezdődött. A szép Lela, noha körülrajongták, csak Dragonics főhadnagyot látta. A fiatal tiszt a maga elegáns exterieurjével, jó modorával és meleg szívével, mely minden szavában megnyilvánult, Lela szívében is az alvó lángot felébresztette.

A lány olyan gentry-familiából volt, mely egykoron gazdagságáról volt híres, de most meglehetősen tönkrement. Legnagyobb gazdagsága a családnak a nagyszámu leányaiból állt, ami azonban inkább idős, mint gyakorlati szempontból nyitvánult. Lela volt a legidősebb; már nem volt egészen fiatal, de esinos és meglehetősen éhes az élet örömeire. De

az eredménye döntsön a jövődőlött. A törvényhatóságoknak, a városoknak nem kell megbotlani, mert egy politikai színű téglakad az utjokba. Tudomásul veszik, — s azzal mennek a maguk útján, a maguk mindennapos, kenyérkereső, várost építő munkájában.

A balkáni veszedelem.

A nagyhatalmak békeakciója.

Távirati tudósítás.

Arad, február 3

A balkáni eseményekről egymással ellentétes, részben aggodalmas, részben optimisztikus hírek érkeznek. Aggodalmat leginkább a görög nemzetgyűlés összehívása és a krétai képviselőknek a nemzetgyűlésen tervezett megjelenése kelt. Ez utóbbi miatt Törökország félti a Kréta felett gyakorolt szuverenitását és kész arra, hogy a nagyhatalmaktól ráruházott fennhatóságot fegyverrel is megvéde. Ezt a védőhatalmaknak is tudomására adta és a hatalmak már tanácskoznak is a tenyegtetett balkáni egyensúly megoldásáról. Egyik hír szerint a hatalmak Kréta szigetének nemzetközi megszállását tervezik.

Ami a bolgár-görög ellentétet illeti, az a macedonai bolgárok üldözése miatt támadt, de hír szerint nem fog háborúra vezetni, legfeljebb csak akkor, ha Törökország megtámadná Görögországot és Bulgária is segítené a portát.

Mai távirataink ezek:

A török—görög ellentét.

— Mozgósítási hírek. —

Londoni távirat jelenti: A Dayli Mailnek jelenti Konstantinápolyból: Az epiruszi hadsereg egy része és a 3. hadtest készen áll, hogy bevonuljon Görögországba. A török hadjárat, amely 20—30 harmadrendű cirkálóból és

sok torpedó-zuzóból áll, színtén készenlétben van.

Konstantinápolyi távirat jelenti: A lapok szerint a török flotta egy része legközelebb gyakorlatokat fog végezni a Marmaratengerben.

Athénből táviratozzák: A külföldi lapoknak Törökország hadikészülődéseiről közölt híradásai itt rendkívül nagy hatást tettek. Az athéni sajtó az új-törökök ellen fordul.

Athéni távirat jelenti: Itt az a hír van elterjedve, hogy az abruzzói herceg néhány nappal ezelőtt inkognito Athénben tartózkodott. A herceg nevét tudvalevőleg sokat emlegették azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a görög király le akar mondani.

(A békítő nagyhatalmak.)

Londonból táviratozzák: A „Times” jelenti Konstantinápolyból: A porta értesítette a négy krétai védő hatalmasságot, azaz Franciaországot, Angliát, Olasz- és Oroszországot, hogy az esetben, ha a legközelebbi görög választásoknál a krétaiak is választásnak képviselőket, a török kormány köteletségének fogja tartani, hogy erélyes lépéseket tegyen Törökország szuverén jogainak a megvédése végett.

Athénből jelenti: A görög kormány felhívta a védőhatalmak figyelmét Törökország hadi készülődéseire, kijelentvén, hogy Görögországtól távol áll az a törekvés, hogy a Törökországgal való békés viszonyt megzavarja. Görögországnak egyetlen törekvése, hogy az ország belsejében a rend helyreálljon.

Párisból táviratozzák: A krétai védőhatalmak a krétai kérdés rendezése dolgában most folyamatban levő tanácskozásokba bevonták a bécsi és berlini diplomáciát is. Jó forrásból származó értesülés szerint a hatalmak Kréta szigetének nemzetközi csapatokkal való megszállását tervezik. A porta kijelentette, hogy az időleges megoldásba belenyugszik.

Római távirat jelenti: Hír szerint a krétai kormány kijelentette a négy védőhatalom képviselői előtt, hogy azok óhajátait feltétlenül teljesíteni fogja.

(A görög nemzetgyűlés összehívása.)

Az athéni hivatalos ügynökség jelenti: Kormánykörökben és politikai körökben élén-

ken csodálkoznak azon az aggodalmakon, amelyek a görög alkotmány revíziója céljából leendő összehívása a nemzetgyűlésnek Konstantinápolyban keltett, ha ugyan hinni lehet azon táviratoknak, amelyek ezen ügyben az európai sajtóorgánumokhoz jutottak. Ezzel szemben rámutatnak arra, hogy belpolitikai okokon kívül, amelyek a nemzetgyűlésnek az alkotmány revíziója céljából való egybehívásához, mint a legutóbbi események által teremtett helyzet szánására szolgáló módhoz vezettek, a nemzetgyűlés egybehívásának terve a vezető körök gondolkodásában azért jutott tulsulyra, mert halasztani óhajtották a görög törvényhozási választásokat, amelyek alkalmat adhatnának a krétaiaknak, hogy szándékukhoz híven képviselőket küldhessenek az athéni kamarába. Másrésztől kijelentik, hogy az új görög kabinet, amely mérsékelt és határozottan rezervált politikát óhajt követni, a légbekésszándékoktól van áthatva. Oly férfiakból áll a kabinet, akik sokkal okosabbak, semhogy valamit megkíséreljenek, ami bármely aggodalmat jogosulttá tenne. Mindezen okoknál fogva megmagyarázhatlan a zaj, amely a nemzetgyűlés összehívása miatt inscenáltatott, holott épen ez a krétai képviselők Athénba való küldésének kérését megfosztja minden élétől.

Athénből jelenti: Az „Akropolis” tegnap vezető helyen és feltűnő nyomással támadást közölt az athéni angol követ ellen, kit azzal vádolt, hogy a királyt bátorítja a nemzetgyűlés összehívásával szemben való ellentállásban, a király azonban ehelyett hazafias érzelmeire hallgatott és teljesítette a görög nemzet vezetőinek a kívánságát.

Pétervárról táviratozzák: Az itteni politikai körök hangulata meglehetősen pesszimista. Nagy politikai hibának tartják, hogy György király a nemzetgyűlést összehívja.

A görög—bolgár viszály.

Szófiából táviratozzák: Mig eleinte sem a nyilvánosság, sem a sajtó nem reagáltak nagyobb mértékben a szalonikii törvényszék által kilenc intelligens bolgárra kimondott halálos ítélet miatt, a legutóbbi napokban bizonyos oldalról erős agitáció indult meg ez ügynek akuttá tételére. A félhivatalos sajtó hallgat az egész ügyről. Tegnapelőtt az itteni egyetem ta-

okos, spekuláns fejecskeje is volt. Az volt az oka, hogy egyideig ellentállt a varázsnak, melyet Dragonics főhadnagy gyakorolt rá. Tudta, hogy a tiszt vagyontalan s azt is tudta, hogy csak félig-meddig megfelelő kelenvét sem tudná neki gond és zavar nélkül szerezni és nem tudta, nem akarta az élet örömeit a mindennapi gondok própénzére fölváltani. De szívének hangos dobogása elcsitította számoló értelmének hangját. Bizonyos idő óta nem is számolt már, hanem átadta magát egészen a jelen fiatal, szép varázsának.

Ösztönszerűen érezte, hogy ma közeleg a válság: hogy kérdezeni fogják és válaszolnia kell. De nem akart rá gondolni, mert forró érzelmei fölött ott látta az utat, amely a gondok és nélkülözések felé vezet. Nem, nem akart gondolkodni. Akarta, hogy elragadja a pillanatot, melynek bekövetkezése után sóvárgott, s melytől mégis félt.

Vacsora után volt. A csárdás hangjai forrón, szenvedélyesen, oszítóan csendültek meg. A szívek és ütőerek gyorsabban vertek s melegebben pezsdült a vér. Ezt a souper-csárdást neki rezerválta Lola. Ott járták, kissé távolabb a többiektől; egymással szemtől-szembe álltak.

Az egész estén volt valami a levegőben, ami időnként a leány kedvét szegte. Semmi ség, balgaság volt; de az idegek nem kérdezik, érdemes-e? Valami ingerli azokat; revoltálnak; vitatkoznak az értelemmel, gondolat-asszociációkat teremtenek és ránk tör-

nek, miközben a tiezta élvezetek óráit megromtják.

Lola eleintén nem tudott számot adni arról, mi az, ami közéje állt érzelmeinek? Mi az, ami megakadályozza az abszolút odaadást?

Az emberáradatba, az izzadó emberek kigőzölésébe különböző illatszerek illatai vegyültek. Később csatlakozott ezekhez az étterem ételszaga. De mindezekon kívül leginkább érzett egy kellemetlen szagot, különösen, amikor a főhadnagy közeledett hozzá, s amely mégsem tartozott a tiszt személyéhez.

Most egyszerre, csárdás közben, mialatt a főhadnagy kezét a lány vállára tette, tisztában volt azzal, honnan származik az átható szag? Keztyűjének kiállhatatlan, türethetetlen benzinszaga volt ez. Hogy ez a szag ne érje orrát, inkább cukor nélkül itta kávéját; félszakákon dolgozott kézimunkáin; azokat eladta s az árán pompás, fehér keztyűt vett, mely a leggyezesrubát is elegánsná teszi.

S vízió gyanánt a szagból mult és jövődőlött életének képe bontakozott ki előtte. Igen, a benzinnel tisztított keztyű! Láncszem volt ez. Az arra való gondolat-sorozat láncszeme, mely azokra a meghamisított életű emberekre vonatkozik, akik égő vágyat éreznek a modern élet gyönyöreire iránt, de nincs meg a képességük, hogy magukévá tegyék. Benzinnel tisztogatott keztyűk, megfordított és újra átalakított ruhák, korgó gyomrok az elegáns szörvestőlák alatt; egész héten fűtetlen s csak a fogadó napokon

fűtött s megvilágított szobák! Délelőtt cselédmunka, délben korzó és este számolás, újra meg újra számolás, hogy új deficitet fedezzen föl! Ah, mennyire ismerte ő ezt már! Csak ez a szag ne volna! Mennyire gyűlölte ezt a plebeji, olesó, kiábrándító benzinszagot. S a tiszt már most használja, amikor még maga van. Hogy lesz majd, ha ketten együtt esznek majd a sovány asztalról!

Nem volt képes rá. Egész életére kösse e lábára a nélkülözések gályagolyóját? Sobase teljesüljön semmi óhajta? Ne legyen soha, semmi fölöslege? . . . Sőt ne legyen a szükségse se? . . . Nem, nem! . . .

A ritmusok mind gyorsabbak lettek. A csárdás tüzebb és mámorítóbb. Melegebben szoritotta a szerelmes férfi a szép lányt magához s tekintete az övébe kapcsolódott.

— Lola érzi, amit most gondolok? Érzi, amit most mondanom kell? Amit mondani fogok?

Sebesebben dobogott a lány szíve. Hatalmas érzés akarta ajkát megnyitni. . . . Akkor . . . fiaom orrocskája hirtelen megérezte a keztyűszagot s értelme irgalmatlanul azt sugta:

— Még van időd! . . . Esmélj!

— Lola! Akar az enyém lenni?

A leány lehajtott szép, szőke fejét; szeméi könyekkel teltek meg. De azért szilárd hangon mondta:

— Nem, barátom; nem akarom megérteni! . . .

náraiból álló küldöttség a török követnek kérvényt nyújtott át az elítélteknek adandó kegyelem dolgában. A „Den“ pánszláv lap mai számában Mihailovszki ismert pánszlávista és azelőtti tanár francia nyelven nyílt levelet intéz a nagyvezérhez, kérve az elítéltek megkegyelmezését és a Balkánra irányuló állítólagos germán aspirációk elleni heves kirohanások után a török—bolgár testvérisülés mellett tör- lándzsát. Mihailovszki annak idején a macedón komité elnöke volt, időnként megjelenő hasonló nyilatkozatai azonban exaltált voltuk miatt komoly politikai köröknél nem részesülnek figyelemben.

(Szerbia magatartása.)

Bécsi távirat jelenti: *Milovanovics* szerb külügyminiszter egy bécsi újságíró előtt a balkáni helyzetről és Szerbia magatartásáról így nyilatkozott:

— Jó ideig távol voltam Belgrádtól és csupán lapok útján értesültem a balkáni eseményekről. Mindazonáltal a magam személyére nézve a helyzetet nem itélem meg olyan pesszimistikusan, mint mások. Európában joggal kelt aggodalmat a görög nemzetgyűlés egybehívása, de ebben is megnyugtató momentum az, hogy a nemzetgyűlés csak októberben ül össze.

Arra a kérdésre, hogy elég időnek tartja-e ezt a krétai kérdés elintézésére, a külügyminiszter ezt mondta:

— Ezt persze bizonynyal nem lehet tudni. Annyi azonban bizonyos, hogy ha Törökország és Görögország közt kitör a konfliktus, ennek következményei beláthatatlanok. Mindenesetre legjobb hatást tenne, ha a hatalmak a konfliktus elhárítására törekednének és nem szorítkoznának csak arra, hogy a tüzet kitörése után lokalizálják. Ha a krétaiak képviselőket választanak az athéni nemzetgyűlésbe, ez ellen Törökország nem tehet semmit és nem is tekintheti azt háborúra való oknak. Ami a görög—bolgár feszültséget illeti, azt nem tartom aggodalmasnak. Szerbia maga úgy Törökországgal, mint Bulgáriával békés viszonyt tart fenn és nem fog tenni semmit a balkán helyzet megnehezítésére. Szerbia álláspontja, hogy úgy neki, mint valamennyi államnak legfőbb érdeke a béke fenntartása.

TANÜGY.

(—) A tanítóképző ünnepe. Szép ünnepe volt a hónap 2-ikán délután az aradi állami tanítóképző intézetnek, amely a nagyszámu érdeklődő közönségnek ismét bepillantást engedett az országos hírű, kiváló tanítézet szellemébe. Tanári kar és tanuló ifjúság ideális viszonya, a haza és emberszeretet liberális összhangja, komoly és lelkes munkaszeretet: ez a helyzet képe ebben a nagyhivatású iskolában. Eötvös József báró emlékét ünnepelték halála évfordulóján egy önképzőköri diszgyűlés keretében. A gyűlést *Keszler Károly* tanár, a kör vezetője nyitotta meg, aki bemutatta Eötvös Loránd báró üdvözlő táviratát és rövid beszédben jelezte azokat az ideálokat, amelyeket az intézeti életben az ifjúság ápol. Ezután *Angyal János* IV. éves növendék igen szépen előadott, tartalmas beszédben méltatta Eötvös József bárót, a költőt, filozófust és államférfiut, akinek arcképét leplezték le ez alkalommal. A kiválóan sikerült, pompás képet *Nagy Károly*, az intézet művész rajztanára festette. Egytől-egyig magas színvonalon állottak a *Zoltai Mátyás* tanár vezetése alatt működő ifjúsági ének- és zenekar számai. Szavaltak: *Zágoni Dezső*, *Dobó István* és *Deli Lajos* növendékek.

Készülődés a választásokra.

A horvát bán lemondott.

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Most már teljes erővel megkezdődtek a választási harc előkészületei. *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök érintkezésbe lépett mindama vezető politikusokkal, akiknek az új pártalakulás körül nagy szerepük van. Ma *Tisza István* útján érintkezett *Andrássy Gyula* gróffal; *Tisza* közvetítette a kormányelnök és *Andrássy* között a tárgyalásokat. Ennek tulajdonítható, hogy az új pártalakulás, amely a hatvanhetes elemeket tömöríti, a közeli napokban megtörténik.

Khuen gróf ma délután mutatkozott be a belügyminiszteriumban, ahol határozottan érdekes beszédet mondott. (A beszédet alább szószerint közöljük.) Följegyzésre méltó még, hogy Budapest székesfőváros ma foglalkozott a *Khuen*-kormány bemutatkozásáról szóló leirattal és azt tudomásul vette. A nemzeti ellentállás kérdése szóba se került.

Mai híreink itt következnek:

A mai tanácskozások.

Ma délelőtt tizenegy órakor *Tisza István* gróf meglátogta *Andrássy Gyula* grófit, az alkotmánypárt vezérét. Egy negyed órával később megjelent *Zichy János* gróf is s a három politikus hosszú ideig tárgyalt egymással. Ez a tanácskozás nagy feltűnést kelt a politikai világban, ahol azt hiszik, hogy most már *Andrássy* hajlandó lesz a csatlakozásra és *Zichy János* gróf elfogadja a kultuszárcaát.

Az alkotmánypártban különben még mindig ingadoznak az emberek. Vannak olyanok, akik már nyíltan *Khuen* mellett állanak, de vannak olyanok, akik viszont szívesebben látnák, ha a párt ellenzéki állást foglalna el a *Khuen*-kormányval szemben. Ez utóbbiak azt hangsúlyozzák, hogy *Khuen* olyan alapjában elhibázott politikát kezdett, amelyre már nem lehet építeni s ezért szívesebben vennék, ha az új alakulásnak *Tisza* állana az élére, mert őt tekintik a régi szabadelvűek igazi vezérének. Epen ezért a legnagyobb skepsissel fogadják azt a tegnapi esti nyilatkozatát, hogy akciója sikerrel fog járni. Maga a párt vezére, *Andrássy Gyula* állítólag még mindig habozik. Tegnap tárgyalt ugyan *Tisza* gróffal, aki kilátásba helyezte előtte, hogy ma *Khuen* gróf miniszterelnök maga fogja a vele való találkozást keresni. Így következett be a mai tanácskozás. *Andrássy* szeretné, ha *Kossuth* is csatlakoznék hozzá s *Tiszának* a Nemzeti Társaskörben tett tegnapi nyilatkozata már ennek volt a visszhangja.

Khuen Héderváry a belügyminiszteri tisztviselőkhöz.

Khuen-Héderváry Károly gróf ma délután vette át a belügyminiszterium vezetését. A miniszterelnököt *Bezerédy Viktor* államtitkár üdvözölte a tisztviselői kar nevében, mire *Héderváry* a következőleg válaszolt:

— Mindenekelőtt nagyon köszönöm szíves bizalmukat és üdvözlésüket, melyet a magam részéről is egész szívemben viszonzok. Midőn e miniszterium vezetését átveszem, nem kell hogy mondjam, milyen nagy fontosságot tulajdonítok a miniszterium működésének. Méltóságod igen jól mondotta, hogy ez a minisz-

terium minden politikai hullámszás közepette is meg tudta óvni azt a kötelességszerű jogrendet és jogfolytonosságot, melynek megóvása az ország ügyeinek intézésében ép e miniszteriumra vár leginkább. Meg vagyok győződve, hogy én csak elismeréssel fogok emlékezhetni arra az időre, amelyet hivatalosan itt tölteni, amint igen szívesen emlékezem arra az időre is, mely alatt e miniszterium élén állottam. Mert bár ritkán volt szerencsém az urakhoz, de mikor érintkezni alkalmam volt, mindig érezhettem azt a szellemet, melyet egy jól vezetett és jó szellemtől áthatott tisztikarban keresni kell. Nagy feladatok várnak e miniszteriumra, melyeknek alkotórészei már le vannak rakva elődeim működése által. Nagy törvényalkotási munkálatokról van szó, melyeknek előkészítési tudtommal már meg is történtek. De ettől eltekintve roppant nagyfontosságú a miniszterium rendes működése is, mert úgy ez, mint az alá rendelt hatóságok arra vannak hivatva, hogy úgy a nemzetnek társadalmi és egyesületi életében felmerült igényeit, mint a nemzet minden egyes tagjának e hatóságokkal szemben támasztható igényeit kielégítsék. Roppant fontos e működés, mert a mindennapi élet szükségleteivel kell itt számolni és ezért nagy ügybuzgóságra, tapasztalatra és lelkiismeretre van szükség, hogy ez az intézmény hivatásának megfelelőhessen. Tudom, hogy mindezeket a tulajdonságokat, előfeltételeket e tisztikarban megtalálom. Legyenek meggyőződve, hogy igaz örömmel fogom mindig méltányolni e működésüket. Amily nyíltsággal és őszintén fogok az urakkal érintkezni személyes viszonyainkban, éppoly jóindulattal fogom kisérni munkálkodásukat. Igaz örömmel fogom szolgálni az is, hogy magánéletünk különböző fázisaiban kimutathatom az urakkal szemben jóakaratomat és érzelmeimet és ahol segíthetek, mindenhol szíves örömmel fogom azt tenni. Meg vagyok győződve, hogy összefogva nehéz időkben is meg fogunk felelhetni annak, amit az ország tőlünk vár, mert ép e miniszterium munkássága révén leszünk leginkább hivatva arra, hogy az anyira kívánt nyugalmat és azt a rendet, melyért a nemzet milliói ábitoznak, biztosítani fogjuk.

A miniszterelnök szavaira a tisztviselők lelkes éljenzéssel válaszoltak.

Királyi kihallgatások.

Hazai Samu honvédelmi miniszter tegnap este Bécsbe érkezett. Utazásának az a célja, hogy átvegye azokat a bécsi parancsokat, amelyeket foganatosítani kívánnak az ujoncozás elmaradása miatt.

A király a mai kihallgatások során *Dessewffy Aurélt*, a főrendiház elnökét és *Jekelfalussy Lajos* volt honvédelminisztert is fogadta.

Választási előkészületek.

Egyik fővárosi estilap mai száma írja: A radikális polgári párt harminc kerületet száll meg. Jelöltjei már is erősen szervezkednek. *Mezőfi Vilmos* 48-as szociáldemokrata pártja kilencven kerületben állít jelöltet s bizakodik hozzá, hogy a kilencvenből tizennyolcat behoznak. *Achim András* parasztpártja huszonnyolc kerületben szervezkedett. A kisgazdák pártja huszonnyolc kerületben állít jelöltet. A szociáldemokraták tizennyolc városi kerületben látják biztosítottak mandátumaikat. A demokráta-párt pedig nemcsak a főváros több kerületében állít jelöltet, hanem a vidéken is, mert e párt központjában nap-nap után tudakozódnak alkalmas jelöltek után. A keresztényszocialisták hozzávetőleg huszonhat kerületben tartják bizonyosnak győzelmüket.

A függetlenségi- és 48-as párt vezére, Justh Gyula néhány napi távollét után tornyai birtokáról ma Budapestre érkezett. Justh távolléte alatt is maga intézte pártja ügyeit és ezek között természetesen a választási előkészületeket.

A pártkörök hangulata.

A Nemzeti Társaskörben ma este sokan voltak fen. Tisza István gróf is fent járt a klubban és hosszasan beszélgetett párthiveivel. Fontosabb nyilatkozatot azonban nem tett. Holnap jelenik meg az iglói küldöttség Hieronymynál és felajánlja neki a jelöltséget. Hieronymynál szombaton elutazik Iglóra és vasárnap ott megtartja programbeszédét.

A többi pártkörökben kevesen voltak. A Justh pártkörben általánosan a közeli választás eshetőségeivel foglalkoztak és hangoztatták, hogy a legkevesebb harcre kell elkészülni.

A horvát bán lemondása.

A horvátországi rendszerváltozás első lépése megtörtént. Rauch báró horvát bán, aki tegnap délután Bécsbe utazott, ma délelőtt külön kihallgatáson jelent meg a királynál a beadta lemondását. Az új bán valószínűleg Pejacevich Tivadar gróf vagy Tomasich Miklós lesz, s kettőjük közül kerül majd ki a horvát miniszter is.

Ma délelőtt Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök hosszasan tárgyalt már Tomasich Miklóssal.

Tomasich Chavrak Levinnel érkezett a fővárosba. Mai tárgyalása a miniszterelnökkel, mint a „Bud. Tud.” jelenti, a horvátországi válság elintézésével és azoknak az intézkedéseknek megbeszélésével volt összefüggésben, amelyeket Horvátországban terveznek.

Rauch báró mai kihallgatása után ezeket mondta az újságíróknak:

— A magyar miniszterelnök ural egyetértvén, ma őfelsége elé terjesztettem lemondásomat. Őfelsége kegyes volt lemondásomat elfogadni.

Arra a kérdésre, hogy ezek után hogyan alakulnak Horvátországban a viszonyok, a volt bán így felelt:

— Ott most forr és tombol minden. Egyebet nem tudok mondani.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A polgári jótékony-egyesület közgyűlése. Valóban az igaz emberszeretet ünnepeként nevezhetjük a polgári jótékony-egyesület közgyűlését, mert ez a szó teljes értelmében a jót önmagáért cselekszi. A rendkívül népes közgyűlést Sárkut Demokos elnök szép szavakkal nyitotta meg. Szólt az egyesület nemes hivatásáról, melyet immár 69 éve teljesít. Megemlékezett a Spitzer Ignác-féle 5000 koronás hagyományról, melyet a közgyűlés halálával fogadott. Kovács Vince egyesületi titkár az 1909-ik egyesületi év eseményeiről és tevékenységeiről számolt be. Halálával emlékezett meg Sárkut elnök, Demokos alelnök, Maresch Gyula pénztáros, Keresztes Gyula dr. főügyész, Posgay Lajos dr. főorvos, Kilényi J., Kohn S. N. és Koszta számvizsgálók érdemeiről. Reichner Károly tiszti főügyész Kovács Vince éveken át kifejtett tevékenységét méltatta. Az egyesület az elmúlt évben 10,000 koronát fordított önhibájukon kívül nyomorba jutott aradi polgárok segélyezésére. Az egyesület nádor utcai menházában 11 egyént látott el. Az 1909. év végén 171760 korona 98 fillér vagyona volt. A rendes tagok száma: 690.

(*) Az igazságügyi kezelő tisztviselők helyzetük javítása érdekében nemrégiben országos egyesületet alakítottak. Ennek az egyesületnek aradi csoportja tegnap alakult meg. Előnként: Laacsny Istvánt, alelnökké Dezsőffy Mihályt, titkárrá Szántó Ödönt választották meg. Az egyesület már legközelebb megkezdi működését.

PÁRIS.

Napsugaras, derűs, kacagó, könnyelmű, büzös, szép Párisom, mi lesz veled? Nap-nap után aggodalommal, izgatottan olvasom a táviratokat a sokszor megénekelt Szajna pusztításairól.

A Szajna vize, a Szajna-part, fogalommmá vált már a modern ember lelkében. És jelentette a legközkétebb eleganciát, a graciosus formákat stílusban és hangban. A kék habu Szajna vize fölött a napsugár táncolt minden időben. A Szajna-parti palotákból az édes, a boldog, a könnyű, gondtalan élet sugárzott ki; az eleven, meleg élet kacagása csendült az utcára.

Amott lejebb a külvárosokban a legmerészebb ellentét, a nyomor, a bűn lakott. Világvárosok fekete szennye, söpredéke huzódott meg. Páris nevének hallatára káprázatos fénytenger zudul emlékezetünkbe s elválaszthatatlanul cammognak utána a sötét árnyak. Páris egymagában egy külön világ. A maga sajátos, eredeti vonásaival, népének pszichológiájával oly jellegzetes életviszonyokat teremtett magának, melyhen megtaláljuk mindazt, mi emberileg legnagyobb és legalantasabb lehet.

Páris népe kacagva élt át történelmi tragédiákat, mosolyogva nézte a vérpadok drámáit. Nem ismert királyt, nem ismert nagyságot, ha eszébe jutott, hogy ő akar ur lenni. Ő: Páris. És sikerült is neki. Akkor is felülkerekedett az ő életfilozófiájával, mikor más elveszett volna.

Kissé elfogult és igazságtalan vagyok némely dolgokban. Például: ki nem állhattam, egyenesen gyűlöltem Velencét is, — amíg nem láttam. Könyv nélkül tudtam nevezetességeit, specialitásait. Ezer sablonos, banális utóírás megölt bennem minden illúziót a Lagunák városáról. De mikor ott álltam a vizek tetején, valósággal megbénított Velence idegen szépsége. S a hányszor arra vitt az utam, egyre több szépségét láttam és egyre jobban vonzott és egyre nagyobb véteknél tartom Velencéről írni. Látni kell. Ugy, mint Párisot. Mert Párisot is gyűlöltem előre. Kerültem utazásaim közben. Egy ostoba, nagy, ijesztő, fojtó levegőjű kővárosnak képzeltem. Bécs olyan forma, mint a milyennek Párisot képzeltem. Aztán Párisal is úgy jártam, mint Velencével, Nápolylyal és még néhány várossal. Valami ragyogó, derűs hangulat leng az egész város fölött. Olyan a levegője, mint egy erdőalji kis falué. Napsugaras, tiszta. Egyik park a másikat éri, egész erdők vannak a város közepén. Ez teszi oly kedvessé, otthonossá. Nem a nagyvárosok nyomasztó érzése fogja el az idegent. Soha, sehose éreztem olyan otthon magamat, mint a francia fővárosban. És biztos vagyok benne, hogy minden idegen azt érzi, amit én éreztem.

Hallom, olvasom, hogy a palotasorok közt hömpölygött az árvíz. A sok idegen nevű utca és városrész hidegen hagyja az olvasót. Csak az értheti meg a veszély nagyságát, aki a Concorde-téren állva már bámulta az egyiptomi obeliszket; aki az Opera-téren hullámsani látta az előkelő párisit; aki a Városház-téren megborzadt már a lámpavasaktól, melyre nemzeti mártírokat akasztott fel a vértől megvadult nép. Aki ezeket látta és tudja hol vannak és tudja, hogy ott a Szajna hömpölyög és az Eiffel torony alatt csólnakok siklanak át és a Louvre terét a szennyes ár mossa: csak az érti meg Páris igazi veszedelmét.

A hívők, a jók azt mondják: Isten büntető keze dolgozik. Megmutatja hatalmát annak a népnek, annak a városnak, mely őt megtagadta, ahol rendőri engedély kell az imádkozáshoz. Nos, a csudaszép Madelain és Notredame vizben uszik. A megpróbáltatás napjaiban jó volna oda betérni, ugy-e?

Minden büne, könnyelműsége mellett is részvétet érdemel Páris. Mentésére sietnek idegen or-

szágok, királyok, a pápa és más hatalmak. Magyarország is. Mikor a Tisza temette el a mi Szegedünket, Páris tanácsosa félmilliót küldött Szegednek. A francia nép gallérosan bőkezű volt.

Ádám Éva.

Elfogott lengyel kém.

Aki az aradi vár körül kutatott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Mint ma este érkezett táviratunk jelenti, nem mindennapi bűnügyben folytatott a temesvári rendőrség vizsgálatot. A titokzatos eset hőse egy állítólag lengyel származású orosz kém, aki a katonai építkezések s így az aradi vár körül ólalkodott naphosszat és ezzel magára vonta a hatóság figyelmét. A rejtélyes idegent letartóztatták és átadták a temesvári kir. ügyészségnek.

Az ügy részletei ezek:

Mintegy tizennégy nappal ezelőtt letartóztatott a temesvári rendőrség egy körülbelül harminc éves férfit, aki a katonai kincstári épületek körül settenkedett és ezzel vonta magára a rendőrség figyelmét. Az óvatosan lépkedő, mindig vigyázó, hiuz tekintetű idegen feltűnt egy rendőrnek és bekisérte a bűnügyi osztályra. Igazolni nem tudta magát, hanem annyit beismerett, hogy Kucsmajevskij Miciszlav a neve és lengyel származású. A hatóság kutatott, de semmit sem birt a rejtélyes idegenről megtudni. Két napra rá bevallotta már azt is, hogy Aradról ment Temesvárra és ott a gyárvárosi Marokkói-hoz címzett szállodában szállt meg. Egy kis kézitáskája volt, de az eltűnt. Vallomása szerint ellopták tőle. Háromszáz korona volt a táskában. A pénz is odaveszett. Állítólag azért nem tett feljelentést, mert félt, hogy a rendőrség kutatni fogja a pénz eredetét.

Ez a vallomás máris gyanus volt és így továbbra is fogva tartották. Ismét két napra rá bevallotta, hogy a 300 koronát valami Harking Sándor orosz származású kémtól kapta, aki utóbbi időben Belgiumban és Svájcban tartózkodott. Több társa is volt Harkingnak, akiket szintén ismert. Ő adta neki a pénzt azal, hogy jöjjön Temesvárra. Azt is beismerte a n-pokban, hogy január 27 én Harkinggel találkoznia kellene a Józsefvárosi állomáson. A rendőrség e vallomás alapján az említett napon kikísérte a gyanus idegent az állomásra, de az a bizonyos Harking nem érkezett. Vasutasnak öltözött rendőrök vigyáztak Kucsmajevskire, aki azt is elmondta, hogy legutóbb Nagyszébenben, Aradon és Pancsován járt. Ez a vallomás is megerősíti azt a gyanút, hogy az idegennek kémkedési szándéka lehetett, mert mind a három város stratégiai hely. Ennyit sikerült megtudni a rejtélyes idegenről, aki tizennégy napig volt a temesvári rendőrség foglya. Ma délután át-kisérték a kir. ügyészség fogházába, amely tovább folytatja a nyomozást a titokzatos ügyben.

Adófizetés az ex-lexben. Nagyváradról jelentik, hogy a városi közigazgatási bizottság mai ülésén a pénzügyigazgató bejelentette, hogy az ex-lex ideje alatt egy hónapon belül 300 ezer koronával kevesebb adót fizettek be, mint a normális hónapokban.

Bánffy cáfol. Szegedről jelentik: A szegedi Bánffy-párt ma, Wegmann Ferenc elnökletével ülést tartott, amelyen Wegmann bemutatta Bánffy levelét; eszerint Bánffy megcáfolja azt, hogy ő e válna a főrendiház elnöki állását.

Életunt aradi diák.

A szekundák miatt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Január utolsó napja a középiskolák tanuló ifjúságának jelentős dátum. A mai generáció e napon szenvedni végig mindazt, a mi a diákzsargon „druck“ fogalmában elfér és amit a régiek két részre osztva, karácsonykor és husvétkor szenvedtek el. Évközi bizonyítványok kerülnek kiosztásra. Az idők folyamán nem csak a határnap, hanem a kiosztást kísérő körülmények is megváltoztak. Míg azelőtt a szigorú apa mondott ítéletet szeretett fia szorgalmának írásos eredménye felett és a nád-pálca hangjára a nebuló sírása verte fel a házat, a mai ifjúság szakított a sablonnal és a leszámolásnak sokkal radikálisabb eszközéhez — a revolverhez nyul. A bizonyítvány-osztás idején szinte elmaradhatlanok a diák tragédiák, öngyilkosságok a rossz osztályzatok miatt.

Az aradi főreáliskolának egyik gyöngye tanulója követett el öngyilkosságot tegnap azért, mert félévégi bizonyítványában négy tárgyból kapott elégtelen osztályzatot.

Váradi Emil, a főreáliskola negyedik osztályának a tanulója, pár osztendeje jár az intézetbe. Erősen fejlett, magas termetű ifju, aki a fegyelemmel többször összeütközött. Középmódú szülők gyermeke, akik nagy áldozatot hoztak a fiu taníttatásáért. Az apja az álgyulai fetelep vezetője. A diák Sztankovics Milos tüzoltóparancsneknél volt teljes ellátáson.

Hétfőn osztották ki az intézetben az újabb rendszer szerint a félévi tanulmányeredményről szóló évközi értesítőket. Váradi négy tárgyból bukott meg és erkölcsi magaviseletéből is kevésbé kedvező osztályzatot kapott. Diáktársai előtt szitkozódott és amiatt már szokás ilyenkor, haragos szavakkal illette tanárait, amiért rossz bizonyítványt adtak neki.

Egyik bensőbb barátjának bevallotta, hogy rettentően fél a bukás következményeitől, mert a szülei elfogják távolítani Aradról és többé iskolába nem járattják. Barátja elkísérte a fiut lakására, akitől azzal vált el, hogy együtt irnak majd február 2-án levelet a szülőknél, a melyben Váradi bosszúját kér eddigi rossz magaviseleteért és javulást ígér.

Sztankovicséknak megmutatta a bizonyítványt és azóta a máskor tulesapongó kedélyű fiu rosszkedvű, ugyszólván mogorva lett. Csak háziasszonyával beszélgetett néhány perőig és oly ügyesen tudta a társalgást vezetni, hogy ennek fel sem tűnt, hogy tulajdonképpen miért is érdeklődik az ő diákja oly behatóan az öngyilkosok sorsa és az öngyilkosságok elkövetésének módja iránt. Különösen azt szerette volna pontosan tudni, a testnek melyik részén ejt feltétlenül halálos sebet a golyó.

Este Sztankovicsné elmondotta aztán férjének a fiu különös érdeklődését és a főparancsnek állandóan szemmel tartotta lakóját. Kedden reggel azzal távozott hazulról, hogy istentiszteletre megy az iskolába. Nem mondott igazat a fiu, mert az iskola helyett a Berta testvérek vaskereskedését kereste fel és ott revolvert vásárolt.

Tíz óra felé haza ment. Rosszkedvű és devert volt. Az uzsonnáját sem fogyasztotta el, hanem szobájába vonult viseza. Negyed tizenkét óra tájban kijött és a ház egyik félreeső helyére ment, a honnan néhány pillanat múlva lövés zaja hallatszott. A házbeliek rögtön oda futottak és vérében, eszméletlenül elterülve találták Váradit.

Rögtön értesítették az öngyilkosságról a rendőrséget és orvost hívtak. Szepekovszky

Teofil ügyeletes rendőrtiszt ment ki a színhelyre és gondoskodott, hogy a súlyosan sérült tanulót a mentők azonnal a kórházba szállítsák. Kihallgatható nem volt, mert a golyó, mely a jobboldali harmadik és negyedik borda közt hatolt be, nemesebb részeket sértett és valószínűleg a máját is megrongosolta. A kórházban azonnal kezelés alá vették.

Ma délelőtt jobban érezte magát az öngyilkos és Szepekovszky rendőrhadnagy jegyzőkönyvbe vette vallomását. Tettének okául rossz bizonyítványát mondotta. A rendőrség még tegnap értesítette a fiu szüleit és édes anyja sietett a sokat szenvedő gyermeke betegágyához. Ma este állapota rosszabbodott, légzési nehézségek is támadtak. Állapota igen súlyos.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: Tancos huszárok, operett. (A bérlet.)

Szombat: Faust, opera. Svárdström Valborg asszony vendégfelléte (C bérletszűnet.)

Vasárnap: Délután mérsékelt helyárral: Erdészleány, operett. Este rendez helyárral: Színészvér, operett.

* Svárdström Valborg vendégfelléptei. Három vendég is szerepelt ma este a Mignon előadásán, amelyet a színház azelőttig megtöltő illusztris közönség nagy élvezettel hallgatott végig. Ilyen szépen betanult, összevágó, kifogástalanul vezetett opera-előadás régen nem volt már Aradon. Az előadás sikerének nagy része a kiváló svéd vendégművésznőnek: Svárdström Valborgnak javára irandó, aki tüneményesen finom előadásával, ezüstcsengésű tiszta hangjával, csupaszív játékával valósággal extázisba hozta a közönséget. Fokozta a tetszést, hogy a művésznő az egész operát magyar nyelven énekelte végig, kiejtésén alig volt észrevehető az idegen akcentus. A második felvonásbeli styriai dal eléneklése után a közönség szűnni nem akaró tapsba tört ki, úgy, hogy a művésznő, aki esinos csokrot is kapott, kénytelen volt a tetszésnyilvánításnak engedve, ezt a számot megismételni. A második vendégművésznő Maleczky Bianka, a temesvári színház tagja, hangjának szép iskolájával aratott nagy tetszést és kapott sok megérdemelt tapsot. Ladiszlav és Ferrari a régi jók voltak, ők is nagyban hozzájárultak a sikerhez. A zenekart Tilger dirigálta nagy precizitással.

* A Szamosi - Környei hangverseny. Fényes sikerű hangversenyt rendeztek szerdán este a rendőrség és tűzörség nyugdíjgyuleta javára. Előkelő közönség zsufolásig megtöltötte a Fehér Kereszt nagytermét, ahol az Operaház két kiváló tagja: Szamosi Elza és Környei Béla hangversenyeztek. Szamosi Elza, aki művésztévé Amerikában is oly nagy elismerést vívott ki a magyar névnek, koloraturájának csodás szépségével valósággal elbűvölte a közönséget. Énektudása, brillians technikája, hangjának drámai ereje zugó tapsviharra ragadta a közönséget, amely minden énekszáma után viharosan tüntetett mellette. Puccini Bohéméletéből Mimi áriáját, Grieg „Ich liebe dich“ énekkölteményét, Carmenből Habanera énekét adta elő, de a legnagyobb tetszést a Sámson és Delila nagy áriájának éneklésével keltette. A közönség szűnni nem akaró tapsal és éljenzéssel újra és újra kihívta a pódiumra. Hasonló sikerű volt Környei Bélának, az Operaház híres tenoristájának is, aki a Bajazzokból és a Carmenből énekelte el a nagy áriákat az ő csodásan szép hangjával. A hangversenyen az egyes számokat Dienzl Oszkár kísérte finoman és diszkrétan.

* A színház baritenistája. Megirtuk, hogy Lukácsy Lajos színházi bizottsági tag egy beadványban arra ajánlotta fel a színházi bizottságot, hogy a beteg B.-Szabó József énekes bonvivánt helyének betöltésére kötelezze Szendrey Mihály színházi igazgatót és helyezze kiállításba, hogy ennek elmulasztása esetén a szerződés idevágó pontjainak szigorával jár el ellene. Lukácsy indítványának megfelelően a polgármester ezt a beadványt elküldötte az igazgatónak és felszólította, hogy tegyen jelentést. A bizottság ma tartott ülésén Szendrey igazgató jelentését felolvasta a polgármester és azt a bizottság egyhangulag, megjegyzés nélkül tudomásul vette. Az igazgató tudtal adta, hogy B.-Szabó rövid időn belül fel fog gyógyulni és ellátja szerepkörét. A hiányt, úgy mint eddig, úgy a jövőben is részben Beregi Sándorral, részben az operaházi és egyéb művészeknek vendégszereplése által pótolja.

Az ülésen bejelentette a polgármester, hogy Rácz Sándor Segesvárról Arva Julcsa című népszínművet küldött be azzal a kérelemmel, hogy azt a vesztőhely javára az aradi színház mutassa be. A darabot bíráló céljából a színházi igazgatónak adták ki.

* Bucsú a színpadtól. Kassáról jelentik: Komjáthy Zsófia Teréz ma bucsuzott el a színpadtól Fedora szerepében. A művésznőt nagy ovációban részesítették.

* Vendégszereplések. Szendrey Mihály színházi igazgató a színházi bizottság mai ülésén bejelentette, hogy legközelebb az aradi színházban Takács Mihály, Mihályi Ernő, Mezey Mihály operanékesek, Odry Árpád, a Nemzeti Színház tagja és Beregi Oszkár fognak vendégszerepelni. A bizottság a színházi igazgató jelentését tudomásul vette.

* Egy tüntetés következményei. Irtnak arról, hogy a miskolci színházban Bulyovszky Gusztáv kir. ügyész tüntetést rendeztetett Kermos Ilona primadannának. Ehhez a tüntetéshez a rendőrség és diákság nyújtott segédkezet. Ennek következtében 35 diákot szigorúan megbüntettek; 20 tandíjmentes növendéknek a második félévre meg kell fizetni a tandíját, mert annak élvezését a tüntetés miatt kapott rossz magaviselet-kalkulus kizárja.

* Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárral mellett az Erdészleány című operett kerül színre, a címszerapben Dióssy Nusival. Este a Színészvér van műsoron, amelyben a főszerepeket Dióssy Nusival és Leóvey játsszák.

* Az Uránia szenzációs műsora. Szerdán mutatta be az Uránia színház azt a világszerte megcsodált mozgóképét, mely Comandone dr. párisi tanár felfedezései alapján mutatja be a mikrobák életét. Ezt a nagy horderejű találmányt már részletesen ismertettük, most csak azt emlíjük meg, hogy nemcsak a laikusok, hanem az aradi orvosok is ószinte csodálkozásának adott kifejezést a nagyjövőjű tudományos mozgókép felett. A kép frappáns élethűséggel mutatja be az álmokör bacillusának fejlődését és a kísérleti alanyul szolgáló patkány szervezetében mutatkozó romboló hatását. A szenzációs képet még csak pénteken mutatja be az Uránia. A műsor másik bravuros látványossága a kremonai hegedős, melyet a legkiválóbb párisi művészek előadásában ismer meg a közönség. A kremonai hegedős meséjét ismeri mindenki, hiszen Hubay Jenő hasonló című operája, esodászenéjével közismert az egész művelt világon. Szébb, tökéletesebb kiállítás, mint amilyenben a Pathé Freres cég ezt a mozgóképét kiállította, elképzelni is lehetetlen. Az Uránia ezt a szenzációját is pénteken láthatja utoljára a közönség.

Öngyilkos orvos.

Meghalt egy „16 ember.”

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Egy fővárosszerte ismert és becsült öreg orvos, Csillag Zsigmond dr. lett ma délelőtt Dob-utca 66. szám alatt levő lakásán öngyilkossá.

Csillag Zsigmond dr. 64 éves volt, harminc év óta orvosa a budapesti munkásbetegsegélyző pénztárnak, amelynek alapítása az ő fáradozásának köszönhető.

Néki köszönhette a magyarországi szociáldemokrata-párt is a megalakulását. Amikor a munkások sorsával, dolgával ebben az országban még senki sem törődött, Csillag dr. volt az első diplomás ember, aki Magyarországon a szocializmus tansait kezdte hirdetni és csakhamar vezére, lelke volt minden munkásmozgalomnak és orvosa a munkásnépnek, melynek nemcsak lelki, de testi bajokban is enyhítést, vigaszt adott.

Néhány év óta betegeskedett és teljesen visszavonult a pártélettől, csak mint orvos, a betegsegélyző főorvosa, működött a munkások érdekében.

Volt azonban egy nagyon nagy hibája: igen jó ember volt, nem tudott senkitől semmit megtagadni és így történt, hogy barátokért, ismerősökért jóállást vállalt, a váltók legnagyobb részét neki kellett fizetni és anyagilag teljesen tönkrement.

Az anyagi romlás, a bajok és gondok nagyon megviselték amugy is már beteg szervezetét, az öreg ur buskomor lett és tavaly, annak most körülbelül esztendeje, morfiummal megmérgezte magát. Akkor hamarosan észrevették az öngyilkossági kísérletet és segítettek rajta. Rövid időre megmentették az életnek.

Az öreg orvos együtt lakott fiával, Csillag Hugó dr. ügyvéddel, a Dob-utca 66. sz. házában. Tegnap az orvos még rendesen végzte teendőit és a betegsegélyző főorvosi hivatalában is megjelent. Este korán ment haza, lefeküdt és az éjjelt nyugodtan töltötte.

Ma reggel felkelt, felöltözködött. Egyedül volt szobájában. Hozzá tartozói fél kilenc órákor lövés zaját hallották. Besiettek az öreg ur szobájába. Csillag dr. vérrel borított arocal feküdt a szoba padlóján átlótt halántékkal. Mellette feküdt a revolver, melylyel az öngyilkosságot elkövette. Még élt. Azonnal kihívták hozzá a mentőket, akik automobilon Rajna Nándor dr. mentő-orvos vezetésével jelentek meg és az eszméletlen orvost az első segélyben részesítették, de az öreg ur az orvosok keze alatt meghalt.

A rendőrség, amelynek a család nem jelentette az esetet, csak jóval később, Novák rendőrfogalmazót és a rendőrorvost küldte a helyszínre. Ezek az öngyilkosságot megállapították és az esetről a jegyzőkönyvet felvették. A holttestet lakásán hagyták.

Csillag dr. két levelet hagyott, egyiket fiának, másikat nejeének.

Csillag Zsigmond dr.-nak feleségéhez intézett levele így hangzik:

Kedves drága Jankám!

Mindig megbocsátottál nekem az életben mindent. Bocsd meg hát ezen utolsó vétkem is, melyet ellened elkövetek, midőn ily nyomorultul elhagylak. Nem tudom tovább eltérni testi és lelki kinjaimat. Bocsd meg hűséges élettársam és feledd el a te szerencsétlen Zsigádat.

Az öngyilkossá lett főorvos az 1878-iki

nagy árvíz alkalmával egymaga 30 ember életét mentette meg. Az akkori főpolgármester nagyobb kitüntetésre terjesztette fel, de a puritán ember visszautasított minden kitüntetést. Érdekes megemlíteni, hogy Csillag egyike volt a legelső magyarországi lateiner-szociálistáknak és ő rendezte Budapesten az első vörös májust. Rendkívül tevékeny pártéletet élt és csak két esztendő óta vonult vissza a nyilvános szerepléstől.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az Aradi Jogászegylet megalakulása.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 3.

Lelkes jogászok, ügyvédek, bírák, ügyészek, jogvégzett tisztviselők kezdeményezésére tegnap megalakult az Aradi Jogászegylet, a mely a maga értékes szervezetével Aradnak kétségtelenül egyik legintellektuelebb egyesülete lesz. A program, amelyet az egyesület maga elé tűzött, gyönyörű és megvalósítása, — különösen itt Aradon, ahol a jogi élet eddig meglehetősen lanya és monoton volt, — minden jogász előtt csak kívánatos lehet.

Az egyesület célja, hogy az összes aradi jogvégzett embereket a jogi és társadalmi tudományok művelésében tömörítse. Tudományos vitákat, felolvasásokat akar rendezni az egyesület, hogy ez által szolgálja tagjainak tudományos továbbképzését s művelje a jogi kulturát.

Az alakuló közgyűlésről ez a tudósításunk szól:

Az „Aradi Jogászegylet” szerdán délelőtt 10 órákor tartotta alakuló közgyűlését a tagok élők részvétele mellett. Parecz Béla dr. az előkészítő bizottság nevében üdvözölte a megjelenteket, néhány szóval vázolta az alakítandó egyesület célját és felkérte Fábian Lajos dr. törvényszéki elnököt az alakuló közgyűlés vezetésére.

Fábian Lajos dr. elfoglalva az elnöki széket, a jegyzőkönyv vezetésére felkéri Schütz Henrik dr. ügyvédet, annak hitelesítésére pedig Avarffy Ferenc ügyvédet és Kovács Marcel dr. törvényszéki bírót.

Ezután a közgyűlés többek hozzászólása után elfogadta az alapszabály tervezetét és a kiküldött kijelölő bizottság javaslata alapján közfelkiáltással következőleg alakította meg az egyesület tisztikarát és választmányát:

Elnök: Fábian Lajos dr. Alelnök: Parecz Béla dr. Titkár: Schütz Henrik dr. Pénztárnok: Jancu Kornél dr. Számvizsgáló-bizottság: Bottka István, Valkányi Rezső dr., Jegessy Károly dr. Választmány: Avarffy Ferenc, Babó Iván, Bedő Árpád dr., Czédly Károly dr., Fábry Sándor dr., Köller János, Kovács Marcel dr., Lányi László, Králitz Lajos dr., Nachtnébel Gyula, Pogonyi Nándor, Priegl István dr., Pop C. István dr., Róka József, Reisinger Ferenc dr., Ribiczey Ferenc, Scharner Sándor dr., Szalay Béla dr., id. Szalay Károly, Szöllösi Zsigmond dr., Szakoleczay Lajos, Széll Lajos dr., Tolnai János dr. és Vajda Jakab dr.

§ Beperelt körjegyzőség. Steigerwald István nagyhalmágyi építész árlejtés útján megbízást nyert a nagyhalmágyi körjegyzői lak renoválására, vágóhid és jégverem építésre 21.927 korona 90 fillér vállalati összegért. Az építész ma pert indított a nagyhalmágyi körjegyzőség ellen. Steigerwald 1727 korona elszámolási differenciát követel.

§ Utonálló cigányok. Szabadhely és Paulis között a múlt év őszén a Kovács cigány-nemzettség megtámadott az országuton egy kocsit, a rajta ülő embereket megverték és a kocsiról egy bundát ellopták. Az aradi törvényszék lopás és súlyos testisértés miatt ma a hat Kovács-ot egyenként 3—3 hónapi fogsázbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Politikai vita

Budapest közgyűlésén.

Andrássy grófot diszpolgárrá választották

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Budapest főváros törvényhatósági bizottsága ma délután tartotta meg rendes havi közgyűlését, amely elé nagy várakozással tekintettek, mert a tárgysorozatba politikai természetű kérdések is voltak felvéve és pedig Andrássy grófnak diszpolgárrá való választása és a Khuen-kormány kinevezésére vonatkozó leirat.

A közgyűlés elején az elnök, Fülepp Kálmán főpolgármester bejelentette, hogy Márkus József törvényhatósági bizottsági tag indítványt nyújtott be, amelyben indítványozza, hogy Andrássy Gyula grófot a fővárossal szemben tanúsított jóakarata és érdemei elismerésül a főváros diszpolgárává válasszák.

Márkus József hosszabb beszédben indokolta meg indítványát:

— Andrássy gróf, — mondotta Márkus — mint belügyminiszter mindenkor jóindulattal viseltetett a törvényhatóság iránt. Ezt nemcsak hangoztatta, hanem tettel is tanubizonyosságát adta. Meg van győződve arról, hogy Andrássy gróf a diszpolgári oklevelet, amelyet a főváros átnyújt neki, büszkén fogja odafüggeszteni amellé a nemesi oklevél mellé, mely őseitől maradt rá.

Benedek János, Márkus indítványa ellen szólal fel. Szerinte a magyar szabadelvűség egyik sirásója Andrássy gróf volt, aki nem tett eleget kormányzati programjának, hanem büntetlen lett hozzá. Az indítvány elvetését kéri.

Ballagi Aladár szintén támadja Andrássyt. A tárgytól eltérően beszél ezután és többek között azt mondja, hogy Pető Sándor képviselő megválasztása előtt még Pollacsek volt és csak képviselővé választásakor megvárosította meg a nevet.

Nagy zaj támadt erre:

— Hallgasson, Bloch! Bloch! — kiáltották gúnyosan közbe mindenfelől.

Az elnök Ballagit rendreutasította, aki nagy zajongás közepette fejezte be szavait. Beszéde végén indítványozta, hogy Márkus indítványa felett térjenek napirendre.

Vázsonyi Vilmos Andrássy gróf mellett foglal állást, mert Andrássy méltó férfiú arra, hogy nevét a főváros diszpolgárai sorába iktassa.

A közgyűlés Andrássy grófot óriási többséggel Budapest diszpolgárává választotta meg.

Ezután áttértek a napirend első pontjára, a Khuen-Héderváry kormány kinevezésére vonatkozó leirat tárgyalására.

Déry Ferenc dr. tanácsos indítványozza a tanács nevében, hogy a kinevezést a törvényhatóság vegye tudomásul.

Platthy György tudomásvétel ellen kifogást nem emel, de tiltakozik az ellen, hogy a főváros ezt a kormányt, mely a nemzet többségének ellenére jött létre, támogatásban részesítse.

A közgyűlés nagy többséggel tudomásul vette a kormány kinevezésére vonatkozó leiratot.

AZ ARADI KOZLONY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatali és hirdetési osztály — 157

A bohém-tanyáról.

*
— Fővárosi levél. —

(Ötször egymásután.) A kulisszákat még egyre rengetti a Góth-pár kiválásának szenzációja. Derült égből villámcsapás volt ez, amely hirtelen letörte a két nemes hajást a Vigszínház büszke fájáról. Noha a beavatottak jól tudják, hogy a közvetlenül érdekelteket egyáltalán nem lepte meg ez a közönségnek ma is bízhatatlan elhatározás. A Vigszínháznál régóta mellőzik Góthékat, akiknek az utóbbi időben igen nagy elégtétele volt, hogy az ugynevezett Hegedüs-darabok, — mert a Lipót-város törzsszínházában így distingválnak — igen mérsékelt sikert arattak. A Taifun-láz hamarabb eloszlott, mint gondolták, a Liliom pillanatnyira szenzáció volt, de kasszadarabnak nem tudták ki-lovagolni, végre legutóbb *A mekrancos hölgy* még fölmelegített állapotban se jutott túl a klasszikus darabok mérsékelt rekordján. Korántsem Hegedüs hatalmas művészete okozta ezt az általános deroutot, hanem a darabok muló vonzereje és a közönség megcsappant kedve. Jön azonban *A kis cukros* és a direkciónak a következő ajánló levelet állítja ki a számára:

— Tekintettel *A kis cukros* előrelátható nagy sikerére, a szenzációs vígjátékot *ötször egymásután adják*, ami a Vigszínháznál már négy év óta nem történt.

Ötször egymásután. A bohémek tanyáján jól belátnak emez üdicsőret veséjébe. A kis cukrost bizony elő kell adni ötször egymásután, sőt hat-szor, tízszer és huszszor is. Mert nincs más. Tíz-szavirág az egész repertoár. Ezért váltotta be a mellőzött Góth-pár most, amire már hónapok óta készülődött.

(Az erkölcsi siker.) A Liliom-tól többet remélt a szenzációs szerző, Molnár Ferenc és ezt nem is titkolja.

— Liliom, Liliom, te csirkefogó — székta mondani a barátainak — hálátlan vagy. Én hoztalak sz égből, de Te nem hoztad le nekem a csillagokat.

Most Bécsbe viszi Molnár Ferenc hálátlan mostoháját, a Liliomot. A minap utazott el az első próbára, és melankóliával bucsuzott a barátaitól:

— Szervuszatok, fiuk. Megyek Bécsbe — erkölcsi sikert aratni.

Érdekes különben, hogy lemondtak a Liliom alakjainak germanizálásáról, ami eleintén tervbe volt véve. Liliom hamisítatlan magyar csirkefogó marad, de előlép *Herr Liliom*-nak, Muskátné asszonyságból pedig *Frau Muskát* lesz a finom bécsi deszkákon.

(Fütyü és fiakker.) Éjszaka a művészársaság kifordulván a törzskávéházból, az egyik zeneszerző fütyentett a kocsisnak. A gummirádlit előállt és nem a fütyentő muzsikust ült bele, hanem a nála élelmesebb Kálmán Imre. A kinnrekedt kartárs elkezdett méltatlankodni:

— Ilyet se ettem. Én fütyülök és Kálmán Imre ül bele.

— És te csodálkozol ezen? — szól egy harmadik muzsikust. — *Erkel Ferenc fütyült és Kálmán Imre ült bele.*

A jófülü emberek tudják, mire célzott ez a kitűnő, de fájdalmas ötlet. A Hunyadi Lászlóban meghalt ugyan a cselszövő, de a Tatárjárásban föltámadt és a hajdani ravasz, mint nocsábász Szeladon lépett föl az újmilőben, mondván: „Adj egy édes csókot, drága kis baba...” A sikert, a

nagy, esédítő sikert ez a szerencsés föltámadás szererte meg a Tatárjárásnak. Más szóval:

— Erkel fütyült és beleült — Kálmán Imre.

MULATSÁGOK.

A mozdonyvezetők bálja.

A Máv. és Acsev. mozdonyvezetői fényesen sikerült táncmulatságot rendeztek ma este a *Központi-szálló* termeiben. A derék mozdonyvezetők megmutatták, hogy ők nemcsak az utasokat tudják szállítani, hanem ha mulatságot rendeznek, szép asszonyokat és leányokat is. Mintha összeválogatták volna, olyan szép hölgyközönség vett részt a mai mozdonyvezető bálon. Az pedig csak természetes, hogy egy olyan mulatságon, amelyet a mozdonyvezetők visznek, a jókedv és vidámság is hamarosan berobog. Tizenegy óra felé, amikor az első négyest táncolták, már emelkedett volt a hangulat és általános a jókedv.

A bál védnöknője Fényes Kálmánné, fűtőházi főnök neje volt, akinek gyönyörű természetén pompásan érvényesült a pazar kiállítású fekete selyemruha, diszkrét diszítésével. Hajában kék szalagdiszt viselt. Ő és az elnöknő: Nagy Istvánné, sokat buzgólkodtak az estélyi sikere érdekében.

A bálon megjelent hölgyek nevei közül a rendezőeg a következőket jegyezte le:

Asszonyok: Sztankovics Miklósné, Fényes Kálmánné, Erdős Dezsőné, Volter Edéné, Seiber Lajosné, Nagy Istvánné, Bihary Jenőné, Teleki Gyuláné, Darabos Józsefné, Eberlein Józsefné, Máris Zsebné, Bartha Istvánné, Rónai Józsefné, Édli Józsefné, Heinczman Józsefné, Zambori Józsefné, Kamminek Nándorné, Tarr Sándorné, Urficiusz Kornélné (Eszék), Selenberg Béláné, Lövy Ignácné, Trenka Ferencné, Knapp Károlyné, Kis Gyuláné, Kiss Miklósné, Bródy Arnoldné, Hajnal Ferencné, Fareang Pálné, Csizmadia Sándorné, Német Árpádné, Krstofil Mihályné, D. Szabó Mihályné, Haubeureich Mihályné, Kolozsvári Rezsőné, Klein Simonné, Szabó Jánosné, Váradai Józsefné, Barducz Ödönne, Faragó Gyuláné, Kopetko Istvánné, özv. Berr Frigyesné, Honti Dávidné (Budapest), Vallent Sándorné, Soket Béláné, Unger Pálné, Vetési Dezsőné, Rákosi Lajosné, Várfalvi Antalné, Zienes Györgyné.

Leányok: Bihary Ilonka, Teleki Erzsike, Eberlein Juliska, Máris Rózsika, Szida Anna, Bartha Irmuska, Rónai Eteleka, Édli Piroška, Édli Mariska, Heinczman Annuska, Czimerman Ilonka (Zádorlak), Gruber Mariska, Czenger Mariska, Vimmer Terike, Knapp Aranka, Kis Aranka, Barna Ernesztin (Temesvár), Varga Mancika, Német Rózsika, Kállai Iduska, Peier Rozina, Janol Mariska, Helder Erzsike, D. Szabó Terike, Harmek Tilda, Szönyi Mancika, Kubik Ilonka, Berner Frida (Magyarad), Szabó Erzsike, Szabó Eta, Bagi Juliska, Barducz Ilonka, Faragó Etuska, D. Szilágyi Etuska, Dt Szilágyi Juliska, Hirschler Karolina, Hirschler Cecília, Soket Ilonka, Unger Hermina.

(=) Az „Aradi Székely Otthon“ e hó 8-án este 8 órakor saját helyiségében (Kánya-féle söresarnok) műsoros társas vacsorát rendez tombolával és táncal egybekötve. Az estélyi műsora a következő: 1. Hegedű duett: előadják Zalay Sándor és Egry Lajos. 2. Monolog: előadja Szántó Hedvig. 3. Cselló és cimbalom duett: előadják Kövesdy Alajos és Zalay Sándor. 4. „Az öngyilkos“ monolog: előadja Könyig Lajos. 5. Tréfás dalok: előadja Schulde Frigyes.

(=) Iparos-bál. A Fehér Kereszt termeiben 6-án tartandó iparos-báli meghívók szétküldését most fejezte be a rendező-bizottság. A bál, tekintve az óriási érdeklődést, a farsang egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik, ahol Aradváros intelligenciája teljes számban fog megjelenni. Az érdeklődők, ugyszintén azok, akik a bálra meghívót nem kaptak, az ipartestület titkári hivatalához forduljanak. Szombaton és vasárnap a rendezőség tagjai a Fehér Keresztben lévő bál-irodában állannak a közönség rendelkezésére.

(=) A nagybuttyini „Ifjusági Egyesület“ február 1-én a „Korona-szálloda“ összes helyiségeiben saját pénztára gyarapítására az intelligencia élénk részvétele mellett fényesen sikerült táncigalmat rendezett. Az első négyest 30 pár táncolta. A jelen volt urhölgyek közül a következőket sikerült följegyezni: Asszonyok: Dr. Dénes Jakabné, dr. Fekete Józsefné, dr. Popa Györgyné, Seress Ferencné, Némethy Jánosné, Kiurszky Ivánné, Imets Ilyésné, özv. Jurányi Adolfné, Núridszanyi Mihályné, Sebestyén Mihályné, Butián Julia, Merkler Izidorné, Szilvágyi Istvánné, Bugy Ignácné, Borisz Gergelyné, Subajda Ignácné, Csoma Károlyné, Tokay Jánosné, Triff Tivadarné, Ivánovits Andrásné, Szenteczky Gyuláné, Aibits Genádiéné, Lizer Ferencné, Poller Istvánné, Pardy Józsefné, Tomsits Antalné, Zelekucsán Dánielné, Boglucz Zoltánné, Steinberger Mórné, Petternely Béláné, Szenteczky Károlyné, Gulyás Andrásné, Klaffer Hermanné, Koczka Gyuláné, Frattyán Péterné, Posszert Ferencné, Guthy Ferencné. Leányok: Schwarz Gizuska (Arad), Weiszberger Jolánka (Kujed), Buday Évike, Rossu Lujza, Nemes Anna, Csoma Rózsika, Albics Anna, Albics Teréz, Menozser Rózsika, Lizer Irma, Triff Szándi, Tomsits Margit, Szenteczky Irma, Subajda Anna, Klaffer Rezső, Komáry Ilonka (Mokrin), Szücs Ottinka (Kisujzállás).

Viharok a jegybank közgyűlésén.

A megtámadott vezetőség.

Távirati tudósítás.

Arad, február 3.

Szokatlanul érdekes közgyűlése volt ma délután az *Osztrák-Magyar Bank*-nak. Már a közgyűlés előtt különféle hírek terjedtek el arról, hogy a jegybank magyar részvényesei tüntetésre készülnek, még pedig a bank-közösség mellett. Ez a tüntetés elmaradt, voltak azonban más érdekességei a közgyűlésnek. Egy kis nemzetiségi vita után az egyik részvényes megtámadta a bank vezetőségét azért, hogy nemzetiségi és felekezeti szempontokat követ. *Popovics Sándor* bankkormányzó visszautasította a vádakát.

A közgyűlés lefolyásáról következőket jelenti bécsi tudósítónk:

Ma délután tartotta évi rendes közgyűlését az *Osztrák-Magyar Bank*. *Popovics Sándor*, az elnöklő bankkormányzó, megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a múlt év február 15-ike óta viseli a felség bizalmából a kormányzói tisztelet, majd pedig megemlékezett hivatali elődjének, *Bilinszky Iovagnak* működéséről.

— Az *Oszták-Magyar Bank* — ugymond ezután — támogatva egy kifogástalan kereskedelmi politikának legjobb tradícióját, az utolsó évtizedekben legelsőrangú jegybankká fejlődött és büszkesen törekszik arra, hogy eddigi irányát megőrizze és törvény szerint megillető hatáskörét teljesen betöltse.

Ezután az 1909. évi üzleti jelentést olvasták fel, melynek adatait már a minap közöltük. A jelentés felett megindult vitában először *Bondy Leó* cseh részvényes emelt szót cseh nyelven. E miatt nagy lármát támadt egy német, mint a magyar részvényesek között.

Gross dr. reichsrati képviselő a nemzetiségi viszálykodás lecsillapodásáért emelt szót, kérve a részvényeseket, hogy már gyakorlati okból is maradjanak a német nyelven.

Brunner Lucian részvényes mondott ezután nagyobb beszédet. Panaszkodott amiatt, hogy a vezetőségben nehézkesség és bürokratizmus uralkodik és rosszalta, hogy a vezetőség nemzetiségi és felekezeti szempontokat enged érvényre jutni a tisztviselők alkalmazásánál. Nagyon különösnek tartja, hogy nem akarnak a

bankban zsidó tisztviselőket alkalmazni, holott különösen a zsidóknak van hivatottságuk a bankszakmára. Azt is kifogásolja, hogy mindig bürokratákat és nem nagykereskedőket hívnak be a vezetőségbe.

Popovics bankkormányzó válaszában kijelentette, hogy a bank vezetősége részéről a kinevezéseknél sohase nyilvánult meg nemzeti-ségi vagy felekezeti tendencia.

A közgyűlés ezután megadta a szokásos felmentvényeket és a főtanácsba az elhunyt Hatvany Deutsch Sándor helyébe Hatvany Deutsch Béla bárót választotta be.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 4-én az időjárás: enyhe, sok helyütt espadék.

Meteor a következőket jósolja februárra: Februárius havának változási napjai 7, 9, 12, 13, 15, 23, 26 és 28-ra esnek. Legerősebb hatásnak a 7, 13, 23 és 26-ikiak, amelyek közül a 7. enyhe; a 13. havas, hideg; a 23. száraz hideg; a 26. szeles, esetleg viharos hideg jelleggel. A miből az látszik, hogy februárius havát a bolygók befolyása még erősen a hideg jelleg felé tolja.

— **Udvari gyermekbál.** Bécsből jelentik: Tegnap este 6 és 10 óra között zajlott le a schönbrunni várban a királyi család fiatalisága számára rendezett udvari bál. A király kezdetől végig jelen volt az érdekes mulatságon és nagy élvezettel nézte a kis főhercegek és főhercegnők táncát. Meghívták a bálra a kis hercegnők a diplomácia és arisztokrácia ifjúságát is, akik mind édesanyjuk kíséretében jelentek meg az ünnepen. Tánctermül a gyönyörűen díszített Mária Theresia terem szolgált, a melléktermekben pedig játékasztalokat állítottak fel a kísérők részére; a souper-teremben kis kerek asztalok mellett szolgáltak fel frissítőket az ifjúságnak. Résztvettek a bálon Mária Jozefa főhercegnő, toscánai Alice főhercegnő, Blanka főhercegnő, Lipót Szalvátor főherceg, Ferenc Szalvátor főherceg és Frigyes főherceg gyermekei és az osztrák főnemesei családok fiatal sarja. A főudvarmesteri tisztet Montenuovo herceg, a főudvarmesternői tisztet Trautmannsdorff hercegnő viselte. A magyar arisztokrata-családokat Zichy Ágost gróf, Majláth gróf és Majláth grófnő, Széchenyi gróf és Széchenyi grófnő képviselték. Előtáncos Schall-Riancourt Károly gróf testőrfőhadnagy volt, aki Ella főhercegnővel kezdte meg a táncot. A bába való felvonulást és az eltávozt a kíváncsiak nagy tömege nézte végig.

— **Az utcai harc emléke** Aradváros hazafias közönsége, — mint minden évben, ugy a közelgő alkalommal is — megnyilvánulását adja kegyeletes emlékének. Arad hőseit: Asztalos Sándort, Boczkó Dánielt s többi hőstársait, illetve azoknak emlékét, szép kegyelettel ünnepli meg a lelkes Arad, az „Asztalos Sándor társaság” vezetése alatt. A programból egyes részeket itt közlünk: Február 7-én este 7 órakor zenés takaródó, fáklyákkal, lámpionokkal. A színházban ünnepi előadás lesz. Szép díszelőadásban kerül színre „II. Rákóczi Ferenc fogsága”. A színelőadást ünnepi prólóg előzi meg, Keszler Ede színművész elszavalja Matyó Sándor alkalmi ódáját. Február 8-án délelőtt 9 órakor istentisztelet a minoriták templomában, ahonnan a menet az ó-temetőbe, a hősek sírjához vonul. A tanítóképző ifjúsága a Hymnezt fogja énekelni, azután Balázs Géza tanár költeményt szaval, Szondy Géza dr. ny. tanár ünnepi beszédet mond. Az „Asztalos Sándor társaság” ezután felhívja Arad lelkes közönségét, hogy minél nagyobb számmal jelenjen meg az ünnepségen, melyről a teljes műsort legközelebb közöljük.

— **Városi képviselők értekezlete.** Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselője, törvényhatósági bizottsági tag, kedden délután öt órára a városháza tanácstermében értekezletre hívja össze a törvényhatósági bizottság tagjait. Az értekezlet tárgyalni fogja Khuen gróf miniszterelnöknek a városhoz küldött bemutatkozó leiratát és a szerdai közgyűlésen ezzel szemben tanúsítandó magatartását határozza el.

— **Aradi adományok Tisza Kálmán szobrára.** Aradról újabb a következők adakoztak Tisza Kálmán szobrára: Keil Lipót dr. 20 kor., Rosenberg Miksa dr. 20 kor., Mittler Izidor dr. 20 kor., Pálmai Lajos dr. 20 kor., Jellinek Henrik dr. 10 kor., Reisinger Sándor 20 kor., Fodor Zsigmond 10 korona.

— **A jótékony nőegyesület tea-zsurja.** Szerdán délután az aradi előkelő hölgyek és urak sokasága csaknem teljesen megöltötte a Központi szálló két nagy éttermét. Tegnap tartotta meg ugyanis utolsó tea-zsurját a jótékony nőegyesület, amelynek fáradhatlan munkásságu vezetősége oly sokat tevékenykedik a szegények fölségélyezése érdekében. A tegnapi gazdag és pazar étkekben bővelkedő zsurnak egyik érdekessége volt a 2t diszes tárgy kisorsolása, amelyet határozottan nagy érdeklődés előzött meg. Az ezüst urnába több száz számot helyeztek el s egy bájos fiatal urileány huszonegyet kihuzott belőle nem kis kíváncsiság közepette. Ha még megenlítjük, hogy a 33. gyalogezred zenekara Zellner karnagy vezetésével pompásan játszott, akkor teljes a krónikánk a — figyelmes kiszolgálásban szinte vetélkedő — urinők nemes intencióju ünnepségéről: a tea-zsurról.

— **Az aradi kórház új alorvosa.** Károlyi Gyula gróf főispán ma arról értesítette Vargassay Lajos polgármestert, hogy a gyermek-kórház alorvosává Benedikt Hugó dr. fővárosi gyakorló orvost nevezte ki.

— **Betiltott fáklyásmenet.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A főkapitány ma értesítette az egyetemi ifjúságot, amely ma estére fáklyásmenetet tervezett a Petőfi-szoborhoz, hogy a menetet nem engedi meg.

— **Eljegyzés.** Grabner Károly aradi borkereskedő eljegyezte Pettera Hedy kisasszonyt, özv. Pettera Kornélia, nyug. főerdész nejének leányát, Ujaradon.

— **Keil Manó cég ajánlja hirneves ke-lengyecharisnyáit és ruhadisz remekeit.** Telefon szám 673. 652

— **Halál a tüszentés miatt.** Különös haláleset tartja most izgalomban egy biharmegyei kis román község babonás népét. Atyás községben történt, hogy egy jómódu parasztgazda meghalt s annak rendje és módja szerint eltemették hozzátartozói s a falu lakossága. A gyászolók közt volt az elhunyt egyik legjobb barátja, Gitye Tógyer parasztgazda is, aki a többiekkel együtt igaz szívvel megsiratta az elhalt Pap Tógyert. Temetés után, falusi szokás szerint, nagy lakomára gyűlt egybe a gyászoló község. Jó étel és italok mellett igyekeztek elfelejteni a nagy gyászt, amely a családot és a községet érte. Borozás közben Gitye Tógyer, az elhunyt barátja egyszerűen csak felemelkedett helyéről s egy nagyot tüszentve, hirtelen a szívéhez kapott s holtan terült el a földön. A babonás gyászoló község megriadva rebent szét erre a tragikus jelenetre s a falusi öreg asszonyok rémült arccal sugdosták egymásnak a hírt, hogy Gitye Tógyert megölte az elhalt jó barát szelleme. A babonás népe anyyira erőt vett a félelem, hogy alig akadt ember, aki a hirtelen elhalt Gitye Tógyert felszedje a földről. Az orvosi vizsgálat agyvér-telulást állapított meg a halál okául, amelyet a tüszentés idézett elő.

— **Élelmiszer-hűtő Aradon.** Talán még a politikánál is aktuálisabb ma az a kérdés, hogyan fogjuk a természet megmagyarázhatatlan szépsége folytán oly szokatlanul enyhe, fagynélküli tél után a közelgő nyár forróságát enyhíteni s a jéginség gazdasági és egészségügyi hátrányait elhárítani. A városi vágóhidon tervbe vett átalakítások és újítások, ezek között a léghűtőkamrák felállítása, oly nagyszabásu, a jövőre érzékenyen kiható feladatok, hogy azoknak megvalósítása a leggondosabb körültekintést és óvatosságot igényli, nehogy elhamarkodott, kellő előkészítés nélküli intézmények létesítése által a kívánt eredmény nélkül, csak a pótdát növelő terhek és kiadások szaporodjanak. A vágóhídi léghűtők tehát aligha készülhetnek el szakszerűen, az összes modern vívmányok igénybevételével oly gyorsan, hogy azok már az ideai nyár folyamán hiányt pótló feladatuknak a legideálisabban megfelelhessenek. Annál megnyugtatóbb a hír, hogy a sok tervezgetés és próbálkozás között ma az első pozitív lépés megtörtént arra nézve, hogy a jéghiány által támadható bajokon nagymértékben segítve legyen. Mint értesülünk, Groszman Jakab dr., városunk áldozatkész polgára, ki a jéghasználat előnyeit Arad közönségével évek hosszú során át annyira megkedveltette, hogy e tekintetben a legmodernebb városok nivójára emelte, kérvényt nyújtott be az iparfelügyelőséghez egy motorikus erőre berendezett jéggyártógép felállítására, mely naponta 100 mázsa jég gyártásával, ha nem is teljesen, de a még készletben levő természetes jéggel együtt nagyrészt képes lesz a város jégszükségletét fedezni. A jéggyártó gép felállításával kapcsolatban tervbe van véve a Petőfi-utcában levő jégveremnek hűtőkamrává való átalakítása, ami annál kívánatosabb volna, mert a város központjában elhelyezve, mészárosoknak, élelmiszerkereskedőknek, sőt sörraktárosoknak is módot nyujtana, hogy könnyen hozzáférhető helyen, aránylag nem nagy megterheléssel helyezhessék el romlandó áruikat és óvhasák meg a nyári forróság káros hatásától. Arad ezzel ismét egy modern intézményhez jutna s a jéggyártás állandósításával egészségügyi viszonyaink a jéginség folytán nem hogy szenvednének, hanem örvendetes módon lényegesen javulnának.

Ma délelőtt Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok hivatalában Tabakovits Emil műépítész és Erdős Pál fűszerkereskedő élelmiszer hűtőház létesítése ügyében folytatnak megbeszélést. A vágóhídi léghűtő ugyanis csak a mészárosok és hentesek igényeit fogja kielégíteni. A várostól távol is fekszik és ezért a fűszerezés, vendéglősök és piaci árusok és magánháztartások ily irányu szükségleteiről más módon kell gondoskodni. A megbeszélés, melynek folyamán semminemű megállapodás nem történt, arra irányult, hogy az érdekeltek körében megindítandó propagandát vezesse be. A hűtőház természetesen magánvállalkozás révén létesülne a város központján és a gazdasági tanácsos azért vesz részt a tárgyalásokon, mert a hatóságnak érdeke, hogy a piaci árusok nyáron hűtőkészülékkel rendelkezzenek és ezáltal is olcsóbbá tegyék a piaci cikkek árát. Az értekezlet eredménye az, hogy néhány nap múlva, valószínűleg a jövő heti városi közgyűlés után, az aradi fűszerkereskedők, vendéglősök és egyéb érdekeltek tanácskozásra jönnek össze a gazdasági tanácsnoknál és annak előterjesztései után határozzák el, vajjon Aradon létesíthető-e vagy létesítendő-e egyáltalán hűtőház? A megvalósítás aztán vagy részvénytársasági vagy betéti társasági alakban történhetik meg.

— Féláru vasuti jegy a néptanítóknak. Pozsony város törvényhatósága Arad sz. kir. városhoz intézett kérvényében arról értesítette a törvényhatóságot, hogy a nagyszombati r. kat. népnevelő egyesület a néptanítók részére féláru vasuti jegy kieszközölését határozta el. Egyben felkérte a város törvényhatóságát arra, hogy a néptanítók részére kieszközölendő féláru vasuti jegy megnyerésére megindult mozgalmat támogassa.

— Megmérgezett betörők. Bukaresti távirat jelenti: A Magyarország és Románia határán levő Bolja községben tizennégy cigány betört egy gyógyszerárba és onnan igen sok gyógyszert vitt el. A gyógyszerek között sok méregpirula volt, melyeket a cigányok cukornak néztek és megettek. A betörők közül többen már meghaltak a méregtől, néhányat pedig most gyógykezelnek.

— Megszökött bankcsaló. A múlt év szeptember havának 22-ik napján, szerdán történt, hogy a kassai rendőrség nyomára jutott annak a legapróbb részletkig kidolgozott bankcsalásnak, melyet tulajdonképpen *Neményi*, a Magyar Általános Hitelbank egyik tisztviselője húsított meg, amennyiben észrevette, hogy a bankban folyószámlával bíró gyének részére fentartott vörösszinű utalványozási úrlapon *Fekete Fülöp* mérnök aláírása hamisítva van. A bankcsalás ügyében megindított nyomozás során három fiatal fiura irányult a gyanu: *Péchy Jánosra*, *Kannengiesserre* és *Hlavács Dénesre*. Kiderült azonban, hogy a bankcsalás értelmi szerzője *Péchy János* volt, aki abban az időben el is tünt Kasáról s a rendőrség csak később jutott nyomára. A bírósági eljárás folyamán *Hlavács Dénes* tisztázta magát a bűnrészesség vádjától, míg *Péchy János* 4 hónapi, *Kannengiessert* pedig 6 heti fogházra ítélték. A bankcsalás ügyében most fordulat állott be annyiban, hogy *Péchy János* ismét eltűnt: Kasáról, még pedig valószínűleg azzal a szándékkal, hogy oda többé vissza se térjen. Az ítéletől való félelmében ugyanis a múlt héten alkuleszal felnyitotta atyjának szekrényét s abból egy *Péchy Béla* névre kitalított taxarékkönyvecskét lopott el s az abban jelzett összegből 2000 koronát felvéve, bucsu nélkül hátat fordított Kassának. A rendőrség körözi a megszökött bankcsalót, aki újabb bűnesetet követett el a takarékbetét könyvecské eltulajdonításával. A helyszíni szemle megejtése alkalmával a rendőrség két alkuleszt talált. Mivel valószínű, hogy a szökevény *Monte-Carló*-ra vette útját, onnan pedig Amerikába szándékozik menni, a rendőrség sürgönyileg értesítette az összes kikötőket *Péchy János* körözteséről.

— Az akasztott ember kalandja. Alsólány községből a következő érdekes esetről tudósítanak: *Masza Bálint* gazda már régóta nem a legbékésebb házasságban élt a feleségével. Okot erre a rágalmozó nyelvek adtak, amelyek az asszonyt a házasságtörés vádjával gyanúsították meg. *Masza Bálint* nagyon elkeseredett s az asszonyért való bánatában a szénapadlás gerendájára akasztotta föl magát. Az öngyilkossági terv azonban nem sikerült, mert a téli bekecsének vastag gallérján áhuzott kötél nem volt képes a halálra elszánt embert megfojtani. Egy pár percig lógott a levegőben *Masza Bálint*, azután nagy bajjal kiszabadította magát a hurokból. Nem is bánta meg azután, hogy öngyilkossága nem sikerült, mert — amint le szállt a padlásról, önkéntelenül is szemtanúja volt annak a jelenetnek, amikor a felesége azt a legényt, akivel gyanúsították s aki az asszonyt oszromolta, kiséprúzta az udvarból nem a legszelidebb szóáradat kíséretében. *Masza Bálint* szörnyen elszégyelte magát, hogy a rágalmozásokra hallgatott s azóta nincs boldogabb házaspár a faluban.

— Fizetésektelen fővárosi cég. Budapesti tudósítónk jelenti: *Braun és Gärtenfeld* nagykorona-utcai kézműáru-nagykereskedő cég fizetésektelen lett. Tartozása 90,000 koronára rug.

— Kedélyes zsarolás. Fővárosi tudósítónk jelenti: *Kohn Adolf* budapesti kereskedő ma bejelentette a főkapitányságon, hogy fenyegető levelet kapott, melyben felszólítják, hogy 400 koronát tegyen le egy megjelölt villamos-oszlop mögé egy kő alá, mert ha ezt nem teszi, egész családjával együtt kiirtják. A fenyegető levél így végződik:

„A világnak néhány hónap múlva úgy is vége lesz. A Halley üstökös elsöpri a földgolyóbist. Ne sajnálja tehát ezt a pénzt.”

A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— A gondatlanság halottjai. Az aradmegyei Nadas községben tegnap végzetes szerencsétlenség történt. *Kusza Tódor* ottani lakos 12 éves fia felment házuknak padlására, ahol magához vette és lehozta édes atyjának fegyverét. A fegyverrel a szobában játszani kezdett. Játék közben a fegyver elsült és a golyó a közelben levő testvérét, a 9 éves *Annát* szíven találta. A kis leány nyomban meghalt. Az aradi királyi ügyészség megindította a nyomozást — *Glogovácson* tegnap egy csoport gyermek játszott egyik téren. A gyerekek közül *Wolf András* pajkosságból egy vékony pálcikával ráütött *Holoth József* öt éves gyermek halántékára, aki néhány perc múlva meghalt. Az orvosok a boncolásnál megállapították, hogy a kis fiu egyébként is igen beteges volt és legfeljebb még néhány hétig élt volna.

— Megfagyott ember. Régóta nem volt már olyan enyhe tél, mint az idén s mégis érkezik olyan hír, amely azt jelenti, hogy egy ember megfagyott a szabadban. Aradmegyéből most kapjuk az első hírt, hogy egy ember megfagyott. A brussturi hegyek között ugyanis egy szakadékban megtalálták *Tulca Sula* 36 éves férfi holttestét. Megállapították, hogy megfagyott.

— Köszönetnyilvánítás. Boldogult *Lukács Lajos* ravatalára szánt koszorúmegváltás címén a következő kegyeletos adományok érkeztek be: *Herzel Bernát* és neje (Budapest) 40 K, *Groszman Alfréd* dr. és neje 10 K az izr. nőegyletnek, *Pálmai Lajos* dr. és neje 20 K az izr. népkonyhának, *Kovács Marcell* dr. és neje 20 K, *Wallfisch Armin* és neje 10 K az izr. jót. egyeletnek, mely azíves adományokért hálás köszönetét fejezi ki: az elnökség.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban február 3-án a következő születéseket és halálozásokat jelentették be és házasságot kötöttek: Született: *Fritsch Ferenc* könyvvezetőnek *Aranka* nevű leánya, *Erdődy Sándor* asztalosnak *Paula* nevű leánya, *Répás Péter* kovácsnak *Tlona* nevű leánya, *Novák Milenta* fuvarosnak *József* nevű fia, *Márián Péter* nyomdásznak *Erzsébet* nevű leánya, *Molnár István* kereskedőnek *Jolán* nevű leánya, *Holstein Dezső* őrmesternek *László* nevű fia, *Szabó Mihály* vasuti kocsirendezőnek *Juliánna* nevű leánya. Meghalt: *Kutny József* 2 hónapos fiu, *Bildhauer Ignác* 57 éves lisztkereskedő neje, *Golja Antal* 56 éves kádár, *Sedity Illésné* 45 éves napszamosnő, *Szentessy Lajos* 2 hónapos fiu. Házasságok kötött: *Knapp András* szücs *Kühn Katalinnal*, *Sincsán Demeter* kőműves *Csóka Zsuzsannával*, *Hay Mihály* csizmadia *Knapp Teréz*szel, *Kovács Sándor* segédfékező *Kvasz Judittal*, *Henez Ferenc* vasasztergályos *Becher Gizellával*, *Muntean Alexie* napszamos *Bogsa Emiliával*, *Weisz Ignác* cipész *Schönwald Teréz*szel.

— Uri hölgyközönség szíves figyelmét felhívjuk a Kelemen-féle legideálisabb *Magnás-crém* szappan, puder és kézfinomítóra, mely Kelemen gyógyszerésznél *Berzova*, továbbá *Aradon* *Vojtek* és *Weisz* uraknál kaphatók. 271

— Kossak osasz. és kir. udv. és kamara fényképész műterme. *Weitzer János*-utca 3. sz. Telefon 657. 261

— Francia likőrök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likőr aroma 1 fiver 60 fillér *Vojtek* és *Weisz*nál. 279

TARKASÁGOK.

(*Megérkezett Tisza István.*) Érdekes jelenet játszódott le tegnap délben a főváros politikai korzóján: a *Kossuth Lajos*-utcában. A Nemzeti Kaszinó épülete előtt nagy lármával kinálták a rikkancsok a legújabb déli kiadást, amelyben egyebek között az a hír volt, hogy *Tisza István* gróf állandó tartózkodásra a fővárosba érkezett. Az egyik szemfüles rikkancs észreveszi, hogy a Kaszinó kapujából kilép egy előkelő ur. Hirtelen odaugrik s elkiáltja a lap szenzációjának címét:

— Megérkezett *Tisza István!*

— Csakugyan? — szól mosolyogva a kilépő ur s átvéve a lapot, egy koronát nyomott a rikkancs markába. A vásárló maga *Tisza István* gróf volt. A rikkancs neki kínálta a lapot azzal az ajánlással, hogy „*Megérkezett Tisza István* gróf.” A jó vásárnak természetesen villámgyorsan híre futott a rikkancs börzén s egész sereg rikkancs ajánlotta a jó vásár reményében e kiáltással lapját:

— Megérkezett *Tisza István!*

(*Pontos felvilágosítás.*) Egy ügyvéd elhatározta a tavasszal, hogy Olaszországba megy. Valaki ajánlott neki egy kedves kis helyet s ott egy jó kis szállót. A gondos ember, ahogy sommi baj ne legyen, ezt a levelet írta a szállodásnak:

Tiszelt uram!

Legyen szíves, írja meg nekem postafordultával, hogy vigyek-e magammal szmokingot, ha az ön szállodájába szállok s hogy önbortváló gépre van-e ott szükségem arra az esetre, ha ott nincs jó borbély?

A szállodás forduló postával ezt a választ küldte az ügyvédnek:

Tisztelt uram!

A szmokingra hotelemben az itt időző sok angolra való tekintettel okvetlen szüksége van. A bortválógépet azonban nem kell elhoznia, mert nálam a szállodában kitűnő borbély van. Mellesleg figyelmeztetnem kell arra is, hogy szállómba ne jöjjön, mert minden szoba le van már foglalva a szezonra.

(*A hering hangja.*) Az orfeum színpadján egy német produkálta magát, aki minden állat hangját nagyszerűen tudta utánozni. Az oroszok, a szamarat, a lovat, a tehenet, a kakast, a macskát, a galambot és mindazt, ami egy jól nevelt állattanban meg van említve. Út a közönség körében egy szürös vidéki atyafi is, akinek úgy látszik, nem imponált a művész föltétlenül, mert egyszerre csak fölszólt hozzá:

— Utánozza a héringöt!

(*A bíró előtt.*) Mulatságos eset játszódott le az egyik járásbíró előtt. Az alperes állításának igazolására megjelent *Nacsa Péter* tanu. Előadta mindazt, ami az eljárás igazsága mellett fényes szolgálatot tett, de a felperes ügyvédje ganyosan nézte a munkaszubonyban tanuskodó férfit és hirtelen, mintha ötletes sugallat támadt volna benne, ezt a kérdést intézte hozzá:

— Mondja csak, volt már börtönben?

— Voltam, — felelte kis habozás után a tanu.

A felperesi ügyvéd a bíróhoz fordulva nagy pátoossal szól:

— Tetszik látni, tekintetes járásbíró. Ilyen tanuval operál az ellenfél ügyfelemmel szemben!

A bírót is megillette a dolog és szigorú hangon fordult a tanuhoz:

— És mért volt börtönben?

— Kérem szépen, egy cellát kellett kifestenem, mert oda egy ügyvéd urat tettek, aki megosalta a klienseit.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Simánd. Nem sok értelme volna a levele közlésének. Ilyen célokra nem adakozik a közönség. Legjobb volna, ha az aradi izr. bitközséghez fordulnának.

Buttyin. Felülfizetéseket csak díjazásért közöl a kiadóhivatal.

H. S. Csermó. Ez már nagyon megszokott dolog. Aradi kereskedők csaknem naponta kapnak ilyen leveleket.

Cyklamen. Nem közölhető.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, február 3.

Kínálat korlátolt, vételkudv gyanú, 2000 mm. 5 fillérrel magasabb.

Arak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Tengeri 1910. májusra	6.62—6.63	6.64—6.65
Buza 1910. áprílisa	14.19—14.20	14.21—14.22
Zab 1910. áprílisa	7.53—7.54	7.54—7.55
Rozs 1910. áprílisa	9.73—9.74	9.72—9.73
Buza 1910. októberre	11.95—11.97	11.96—11.97
Buza 1910. májusra	13.95—13.96	13.96—13.97
Rozs 1910. októberre	8.92—8.93	8.94—8.95

Zárul 5 órakor.

Utótőzsde léteztelen.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménysarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. február 3.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új	13.60—13.70
76 " " " " " " " " " "	13.70—13.75
77 " " " " " " " " " "	13.80—13.90
78 " " " " " " " " " "	13.90—13.95

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új... ..	13.50—13.60
Rozs új... ..	9.10—9.20
Árpa új... ..	6.40—6.50
Zab új... ..	6.80—6.90
Tengeri régi... ..	5.80—5.85

Felölös szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

IDEGENEK ARADON.

— Február 3. —

Fehér Kereszt szálloda. Abonyi Arthur igazgató Budapest. — Grauer Adolf utazó Budapest. — Romek Arthur hivatalnok Budapest. — Herskovits Lajos utazó Lugos. — Grosser Vilmos utazó Budapest. — Steiner József utazó Budapest. — Lang Samu utazó Budapest. — Szabó Gyula titkár Szeged. — Grünvald Károly utazó Bécs. — Arató Dezső utazó Szeged. — Egerváry János utazó Szeged. — Grünvald Aladár utazó Poprád. — Preitz Samu utazó Rózsahegy. — Loschitz Lajos dr. orvos Regőce. — Dienzl Oszkár zongoraművész Budapest. — Gerő Félix utazó Budapest. — Melnár Manó utazó Budapest. — Döme Lipót utazó Budapest. — Hajós H. utazó Bécs. — Schwartz Dezső utazó Frankfurt. — Fridman Albert utazó Bécs. — Blumenfeld Mihály utazó Budapest. — Hell Béla utazó Budapest. — Rosenkel Lajos utazó Bécs. — Milosavljevics D. utazó Budapest.

Központi szálloda. Ujhegyi Mihály utazó Budapest. — Boskovits Manó kereskedő Budapest. — Schvéd Ferenc utazó Fegyegyháza. — Rosenberg Adolf utazó Budapest. — Balogh Arthur

dr. egyetemi tanár Kolozsvár. — Deutsch Emil utazó Budapest. — Almási Miksa kereskedő Szeged. — Herl József felügyelő Kolozsvár. — Freund Sándor utazó Budapest. — Kallós Ernő utazó Győr. — Szántó Samu utazó Budapest. — Opreán Ferenc lelkész Szerbcsanád.

Vass szálloda. Schlesinger Jakab utazó Brád. — Kellner Miksa Budapest. — Bajza Zsigmond utazó Budapest. — Zádory László Brád.

Pannonia szálloda. Péterffy Győző kereskedő Budapest. — Hanelle József hivatalnok Budapest. — Jencsin Tamás dr. ügyvéd Puj. — Spamer Mátyas tüzemester és neje Nagyvárad. — Havas Tivadar utazó Budapest. — Dukovác János vállalkozó Budapest. — Viola Gergely utazó Budapest. — Fischer Richárd bérlő Tomesmonostor. — Dóri Jakab utazó Budapest. — Cserni Istvánné kávé Kovácsháza. — Kiss Ernő soffőr Tövis-egyháza. — Spitz Henrik utazó Budapest. — Gellért Ignác utazó Budapest. — Grozda Aurél dr. ügyvéd Buttyin. — Lorenz József hadnagy Komárom. — Renglovich Jánosné és leánya Szarvas. — Larhner Leó kereskedő és neje Mezőtur. — Jonasin Péter titkár Bulos. — Lichtvitz Leó utazó Budapest.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1910. évi február hó 4. éj:

A) bérlet.

A) bérlet.

Táncos huszárok.

Operette 3 felvonásban. Irtó: Rajna Ferenc. Zenéjét szerezte Szirmai Albert Szép Ernő verseire.

S Z E M É L Y E K:

Hubert Egon	Beregi S.	Dürenstein	Kulcsár L.
Von Flügen	Delly Lajos.	Erna, felesége	Lászy Ftel.
Von Saarburg	Ditrői Mór.	Hertha, leánya	Kun Irén.
Canisius	Polgár S.	Dr. Frohlokker	Boda Ferenc.
Horma, neje	Benkőné.	Proksch Libor	Leővey Leó.
Thea, leányuk	Diossy Nusi.	Ede, fia	Sz. Rontay B.

Kezdete este 7 és fél órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simenyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. február 4-én, péntek.

1. Berlin. (A német császár és császárné visszatérése.) Látványos. — 2. Motorkocsi az automobil ellen. Nevetető. — 3. A cremonai hegedűs. Dráma. — 4. Az órnagy látogatása. Muzsikusok. — 5. Az emeleten balra. Muzsikusok. — 6. Delhi. Felsőindia nagy városa. Látványos. — 7. A ház javítás alatt. Muzsikusok. — 8. A mikrobák élete. Tanulságos.

Előadások délután 5 órától kezdve.

Helyárak: I-és hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTTER.

Bildhauer Ignác úgy a maga, mint a gyermekei és az egész rokonsága nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti, hogy szeretett, drága jó neje, a legjobb, legönfeláldozóbb anyja, nagyanya aoyós és rokon

Bildhauer Ignácné, szül. Goldberger Regina

családja boldogításának szentelt életének 57-ik évében, rövid szenvedés után f. hó 1-én elhunyt.

Drága halottunkat csütörtökön, február hó 3-án, délután 3 órakor fogjuk a Szabadság-tér 13. számú házból az aradi izr. temetőbe kísérni s ott örök pihenőre helyezni.

888

Áldás és béke lengjen drága porai felett!
Arad, 1910 február hó 2-án.

Alfréd, Miksa, Irén férj, dr. Berger Ernőné, Va 1 gyermekel, Dr. Berger Ernő veje, Berger Klárka unokája, Özv. Fenyvesi Lipótné nővére.

Irnok kerestetik

aki a jegyzői teendőkhöz némi jártassággal bír, alulírott nál azonnali alkalmazást nyerhet.

Havi fizetés 30 korona és teljes ellátás mosás és ágyneműn kívül.

Szorgalmához képest fizetése emeltetni fog. Józshely, 1910. február 3.

Karátsonyi,

körjegyző

886

APTAMÁSI

zel gyomor, vesé, hólyag és belbántalmaknál valamint asthma, bronchiale, köszvény és húgysavas diathesis eseteiben.

KAPHATÓ Nagy Farkas és Főjér Gyula cégnél Aradon

6841

Szénüzletünket

Andrássy-tér 14. sz. Hermann-palotából jelentékenyen megnagyobbítva Boros Béni-tér 2. szám

saját házukba, a Széchenyi gőzmalommal szemben

áthelyeztük.

Állandóan nagy készletben mindenkor legjutányosabb áron

elsőrendű Magyar és Porosz bányákból

kőszén és kokszt, kovács kőszén

Jól kiégetett, pormentes

Bük-faszén.

Szállítványainkat pontosan mérve, plombázott zsákokban, a miniszteri és főkapitányi rendelet szerint teljesítjük.

Becses rendelvényeit új irodaiban úgy mint eddig személyesen, levelező-lapon vagy

Telefon szám 139.

kérjük s jegyzünk figyelmes és gondos szolgálatainkról biztosítva, kitűnő tisztelettel

541

Kneffel Károly és fia

szénagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK.**Gazda állást keres**

ily minőségben már alkalmazva volt, gazdasági iskolát végzett lelkiismeretes egyén, anyanyelve magyar, de beszél németül és románul is. Cim a kiadóhivatalban. 883

Ebédő,

hálószoba, mahagoni színű, elköltözés miatt jutányos áron eladó. Cim: Boros Béni-tér 7. sz., földszint 6. 882

Jóforgalmu

korcsma- és szatocsüzlettel berendezett ház, más vállalat miatt örök áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 877

Lenkey-utca 17. sz. alatt

egy 16 m. hosszú és 6 m. széles faalkotmány azonnal eladó. Bővebbet ugyanott. 876

Deák Ferenc-utca

40. sz. házban egy modern, kényelmes lakás, mely áll 8 szoba és minden hozzátartozó mellékhelyiségből május 1-sőre kiadó. Bővebbet ugyanott. 770

Főtéri bolt kiadó

Andrássy-tér 8. számú házban. Bővebb felvilágosítást ad az Aradi Közlöny kiadóhivatala.

Gazdálkodónak

ajánkozik 500—1500 hold kiterjedésű birtokra gazdaember, a ki a teljes gazdasági teendők kezelésére önállóan vállalkozik. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Állását azonnal, avagy március vagy április hónapban elfoglalja. Cime: P. Szücs Mihály, Békés, II. kerület 677. házszám. 885

Ház tulajdonosok figyeimébe!

53.000 új, duplaszélés prima zsindegy üzlet felosztás miatt eladó, ezre 20 koronáért. Megtekinthető Salacz-u. 5. Solymosi Testvérekkel szemben, a Lippai sörraktárban, Schmidl Sándornál. 887

Telefon 348.

Husserl Manó
bádogos
vizvezeték szerelő.

Javítások 161

olcsón és gyorsan.
Arad, Szt. Pál-utca 11.

3 szobás

modern földszinti lakás villany- és gázvilágítással, minden hozzátartozóval együtt május 1-re kiadó. Könyök-utca 5. szám. 858

Gyenge tanulókat

magánvizsgálatra felelősséggel előkészít Steiner, Kápolna-u. 28. 855

Házhoz szállítjuk

10 perccel a vonat érkezése után az összes fővárosi napilapokat, élc és szépirodalmi ujságokat. Előfizetéseket eredeti árban elfogadunk a lapokhoz járó összes kedvezményekkel (könyvajándék, naptár, stb. Ingusz I. és Fia ujságvállalata Arad, Andrássy-tér 16. 671

Modern

földszinti v. első emeleti uri lakás kerestetik a főtéren vagy annak közvetlen közelében. A lakás 4—5 szoba, előszoba, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekből állhat. Ajánlatokat lakás jelisével a kiadóhivatal továbbít. 487

Üzleti könyvek,

gyári raktára. Képes levelező-lapok csaknem félárban. Rongált dobozu levélpapírok, farsangi jux-cikkek és álarok legnagyobb választéka. Legújabb társasjátékok. A kölcsönkönyvtár 275 oldalas új magyar jegyzéke megjelent. 90,000 kötetes kölesönkönyvtár. 80,000 kötetes zenemű kölesönző intézet. Nagyválasztéku antiquarium. — Kerpel Izsó, könyv és papirkereskedése Aradon Andrássy-tér 20 sz Telefon 885. 525

Luther Márton-utcai
1. számú házban

kiadó

május 1-ére:

3 utcai szobás, erkélyes összes mellékhelyiségekkel bíró modern urilakás a II-ik emeleten; 880

azonnal:

nagy műterem 2 mellékszobával, bejárattal mindkét lépcsőházból.

Teljesen berendezett **fodrász üzlethelyiség.**

Utcára nyíló, **üzletnek vagy raktárnak való külön helyiség.**

Nagy, utcáról teljesen külön bejárattal bíró **pinca.**

Nagymennyiségű

pléh-pánt

és

maculatura

jutányos áron

eladó.

~~~~~

Hirdetmény.

A Magyar Automobil Részvénytársaság

Westinghouse rendszer aradi bej. cég f. évi január 20-án megtartott igazgatósági ülésén hozott határozata alapján ezuton is felhívja összes részvényeseit, hogy a részvény névérték még befizetetlen utolsó 20%-át, valamint a már előbb esedékessé vált s esetleg még be nem fizetett részeit is, legkésőbb

folyó évi február hó 28-áig

bezárólag a társaság befizetési helyén, a Magyar leszámító és pénzváltóbank részvénytársaság budapesti pénzügyintézeténél (V. Dorottya-u. 6. a társaság folyószámlája javára befizetni sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a társaság kénytelen alapszabályai 11. §-ában biztosított jogaival élni.

Az igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság.

Vagyon.

Mérleg-számla 1909. évről.

Teher.

	Korona	fill.	Korona	fill.		Korona	fill.	Korona	fill.
Pénztár-álladék			448.935	23	Alaptőke:				
Váltó-tárca álladék			12,463.883	58	10000 drb. 400 koronás részvényben			4,000.000	
Folyó számlai adósok:					Tartalékalapok:				
értékpapirokkal és jelzálog biztosítékkal fedezve	6,967.661	96			Általános tartalékalap	2,600.408			
törvényhatóságoknál, részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél fedezet mellett	2,225.433	29	9,193.095	25	Árfolyam különbözeti tartalékalap	200.000			
Jelzálog kölcsönök			5,752.215	11	Ingyenértékű különbözeti tart. alap	100.000		2,900.408	
Előlegek értékpapirokra			234.298	30	Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapja			516.300	56
Más intézeteknél elhelyezett tőkék			435.993	66	néhai Nachtnébel Odön alapítvány			10.000	
*Saját értékpapirok			805.948		Betétek			16,278.352	35
Tisztviselők és szolgák nyugdíjalapjának értékpapirjai			349.600		Hitelezők			1,948.397	54
néhai Nachtnébel Odön alapítványának értékpapirjai			10.000		Visszleszámított váltók			2,983.145	70
Ingyenértékű ingatlan			424.011		Magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankjára átruházott jelz. kölcsönök			738.942	69
Felszerelések	14.690				Be nem fizetett betét-kamat adó ...			31.313	94
10% leírás	1470		13.220		Előre befolyt kamatok			185.039	75
Hátralékos kamatok			21.694	20	Nyereség-egyenleg:				
					Áthozat előző évről	32.379	10		
					1909. évi tiszta nyereség ...	533.614	70	565.993	80
			30,152.394	33					
								30,152.894	33

* Ebből állampapírok és záloglevelek 585.900 korona.

Kelt Aradon, 1909. évi december hó 31-én.

Heinrich Sándor, s. k.
vezérigazgató.

Földes Soma, s. k.
főkönyvvezető.

Az igazgatóság:

Urbán Iván, s. k.
elnök.

A felügyelő-bizottság:

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
elnök.

Gróf Breda Victor, s. k.   **Purgly János, s. k.**
Fábián László, s. k.   **Salacz Gyula, s. k.**
Friebeisz Miklós, s. k.   **Szalay Antal, s. k.**
Hegedüs László, s. k.,   **Vásárhelyi László, s. k.**
igazgatók.

Daniel Endre, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottságának jelentése a huszadik rendes közgyűléshez.

Tisztelt Közgyűlés!

Van szerencsénk az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnak 1909. évi mérlegére vonatkozólag a keresk. törvény 195. §-a és a társulati alapszabályok 83. §-a értelmében jelentésünket a következőkben terjeszteni elő.

A társulat vagyonkezelését, valamint a könyveléseket úgy az anyaintézetnél, valamint a fiókintézeteknél az elmúlt évben többször tüzetesen megvizsgáltuk s ennek alapján jelenthetjük, hogy úgy az ügykezelést, valamint a könyvelést mindenkor rendben levőnek és úgy a keresk. törvény, mint az alapszabályok intézkedéseinek teljesen megfelelőnek találtuk.

Jelentjük továbbá, hogy az igazgatóság részéről elénkbe terjesztett mérleget, továbbá a veszteség- és nyereség számlát behatóan megvizsgáltuk, az egyes könyvekkel összehasonlítotuk s úgy találtuk, hogy a kitüntetett eredmény, úgy az általunk 1909. évi december hó 31-iki állapotokra vonatkozólag megjelent felvételekkel, valamint az egyes naplókkel és könyvekkel

teljesen megegyezik s a keresk. törvény ide vonatkozó intézkedéseinek tökéletesen megfelel.

Ezek után a választmány és igazgatóságnak a kitüntetett **565.993 korona 80 fillér** tiszta nyereség felosztását tárgyzó és az évi jelentésben foglalt azon javaslatához, hogy ebből **450.000 korona** a befizetett 4,000.000 korona alaptőke osztaléka fejében a 20-ik számú szelvények bevonása mellett kifizetessék, **33.361 korona 47 fillér** az igazgatóság jutalékára, **4500 korona** a felügyelő-bizottság tiszteletdíjára, **20,000 korona** az új helyiség berendezésének költségeire, **18,132 korona 33 fillér** a nyugdíjalap rendkívüli javadalmazására fordítassék és végre **40,000 korona** az 1910. évi veszteség- és nyereség számlára átvitessék, — hozzájárulunk és a t. közgyűlésnek elfogadásra ajánljuk.

Vége kérjük a t. közgyűlést, hogy az 1909. évet illetőleg úgy az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadni sziveskedjék.

Kelt Aradon, 1910. évi február hó 1-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság felügyelő-bizottsága:

Daniel Endre, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Dr. Dálnoki Nagy Lajos, s. k.
felügyelő-biz. elnök.

Szathmáry János, s. k.
felügyelő-biz. tag.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festékgyáranak festékével.